

**PEMBAHAGIAN PUSAKA DI KALANGAN MASYARAKAT ADAT
PERPATIH DI NEGERI SEMBILAN : SATU KAJIAN KES-KES PUSAKA
MENURUT ADAT DAN FARAIID.**

ABDUL HALIM BIN ZULKIFLI

**LATIHAN ILMIAH INI DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
SEBAHAGIAN DARIPADA SYARAT MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA
MUDA PENGAJIAN ISLAM DENGAN KEPUJIAN**

**JABATAN SYARIAH WA AL-QANUN
FAKULTI PENGAJIAN ISLAM
UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI
1989**

KHAS UNTUK TERSAYANG

Buat ayah dan ibu,
yang telah banyak berkorban dan
sentiasa mendoakan kejayaan ku
inilah hasilnya.....

buat bang long, bang ngah
dan juga kak ngah,
yang sentiasa mendorong dan membantu
inilah hasilnya.....

buat adik-adik, Yatie, Ina, Fauzi,
Rohana, Da dan Maria,
Turutilah jejak-jejak ini.....

dan rakan-rakan seperjuangan
Ju, Azmi, Ined dan lain-lain,
selamat menempuh liku-liku hidup,
semoga kita beroleh kejayaan.

-AMIN-

Pengakuan:

“Saya akui ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan-nukilan
dan ringkasan-ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan
sumbernya”.

.....
(TARIKH)

.....
(ABDUL HALIM BIN ZULKIFLI)

Penghargaan

Al-Hamdulillah, saya bersyukur ke hadrat Allah swt yang telah memberi taufik, hidayah dan inayahnya kepada saya dalam menyediakan kajian ini dengan penuh kesabaran dan ketekunan sehingga selesai.

Saya mengambil peluang keemasan ini untuk mengucapkan jutaan terima kasih kepada Penyelia saya, Yang Berbahagia Dr. Ismail Mat, Pensyarah Jabatan Syariah Fakulti Pengajian Islam yang telah banyak memberikan bimbingan, nasihat, pertolongan dan tunjuk ajar kepada saya sehingga kajian ini dapat disiapkan dengan sempurna.

Tidak ketinggalan juga saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pesaka Daerah Seremban, Encik Sulaiman bin Kadimi, Pegawai Pembahagian Pesaka Negeri Sembilan Timur, Encik Ramly bin Harun, Pen. Penempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbir Tanah Daerah Rembau), Kerani Pembahagian Pesaka, Tuan Qadi Daerah Seremban dan orang-orang perseorangan yang telah memberikan sumbangan yang telah memberikan sumbangan dalam menyiapkan kajian ini.

Terima kasih juga saya tujukan kepada Universiti Kebangsaan Malaysia, Ketua Jabatan, para Pensyarah Jabatan Syariah, Perpustakaan Fakulti Pengajian Islam, Perpustakaan Tun Sri Lanang dan Perpustakaan Universiti Malaya.

Ucapan setinggi-tinggi terima kasih juga penulis sampaikan terhadap kedua ibu bapa yang dikasihi yang sentiasa berdoa ke hadrat Allah swt agar penulis berjaya dalam pelajaran di setiap masa. Begitu juga kepada abang Long, abang Ngah, kak Ngah yang telah memberikan kerjasama sama ada serupa tenaga, material mahupun moral dalam menyiapkan kajian ini. Untuk adik Yatie, Ina, Fauzi, Da dan Maria agar kelian semua akan beroleh kejayaan dunia dan akhirat.

Kepada rakan-rakan seperjuangan, semoga tabah dalam menghadapi liku-liku hidup yang penuh dengan cabaran dan dugaan ini.

Akhir sekali, penulis mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua pihak yang telah memberikan sumbangan dan pertolongan secara langsung dan tidak langsung, baik yang berupa buah fikiran, tenaga dan usaha serta nasihat dan perangsang kepada saya dalam menyiapkan kajian ini.

Saya memohon balasan baik daripada Allah swt di atas usaha dan jasa baik tuan-tuan telah curahkan itu. Jaza kumullahu khairan.

Wa Allahu a'lam

“YA ALLAH, AMPUNILAH DOSA-DOSA KAMI DAN BERKATILAH KAMI DI DALAM MENERUSKAN PENGABDIAN KEPADAMU”.

Ikhlas,
Abdul Halim bin Zulkifli,
Jabatan Syariah Wa al-Qanun,
Fakulti Pengajian Islam,
U.K.M
43600 Bangi,
Selangor.

Sinopsis

Penulisan Latihan Ilmiah ini yang bertajuk “Pembahagian Pesaka Di Kalangan masyarakat Adat Perpatih di Negeri Sembilan : satu kajian kes-kes Pesaka Menurut Adat dan Faraid” adalah suatu kajian yang menumpukan kepada kes-kes Pesaka Tanah Adat dan Tanah Faraid di Negeri Sembilan. Oleh itu, penulis hanya memilih dua daerah Rembau dan daerah Seremban dalam usaha mengumpulkan kes-kes yang berkaitan dengan Adat dan Faraid. Tujuan kajian ini adalah untuk melihat cara pembahagian Pesaka yang telah diamalkan oleh masyarakat Adat Perpatih dan sejauh mana ianya bercanggah dengan cara pembahagian menurut hukum faraid. Sebelum membincangkan pandangan masyarakat Adat Perpatih itu terhadap harta Pesaka, kajian ini pertamanya menyentuh tentang definisi adat, takrif Pesaka menurut Islam dan juga sebab-sebab yang membolehkan seseorang itu mewarisi harta Pesaka. Perbincangan seterusnya ditumpukan kepada persoalan profesor dalam pembahagian Pesaka, peranan Pegawai Penyelesai Pesaka dan ketentuan peruntukan undang-undang yang menyentuh pembahagian harta Pesaka yang berkuatkuasa di Negeri Sembilan. Akhirnya, tumpuan kajian diberikan kepada penganalisan kes-kes Pesaka yang tidak selesai meliputi kes-kes Tanah Pesaka Adat dan Tanah Pesaka Faraid. Hasil kajian ini telah menunjukkan bahawa pengaruh adat masih kuat mempengaruhi kehidupan masyarakat Adat Perpatih dalam konteks pembahagian Pesaka.

KANDUNGAN

Judul.....	i
Pengakuan.....	ii
Penghargaan.....	iii
Sinopsis.....	v
Jadual Kandungan.....	vi
Daftar Jadual.....	ix
Judul Transliterasi.....	x
Senarai Singkatan Kata.....	xii
Pendahuluan.....	xiii
Kandungan.....	vi
Bibliografi	
Lampiran	

BAB 1

1. Pengenalan.....	1
2. Definisi Adat.....	2
a) Pembahagian Adat.....	7
b) Adat-Adat Di Malaysia.....	10
3. Pengertian Pesaka Menurut Islam.....	20
a) Pengertian Ilmu Miras.....	22
b) Pensyarikatan Perwarisan.....	25
c) Sebab-Sebab Mempesakai.....	36
4. Kedudukan Pesaka Di Dalam Adat Perpatih.....	41

BAB II

1. Pengenalan.....	49
2. Acara Dalam Pembahagian Pesaka.....	50
a) Permohonan.....	50
b) Penilaian.....	52
c) Faraid Kadi.....	53
d) Perbicaraan.....	56
I. Kesan Sampingan Perbicaraan.....	60
i. Rayuan Bicara Semula.....	64
ii. Perbicaraan Kali Kedua.....	66
3. Peranan Pegawai Penyelesai Pesaka.....	68
a) Perintah Perlantikan.....	72

b) Proses Penyediaan Perintah.....	73
4. Harta Pesaka Menurut Undang-Undang Pembahagian Harta Pesaka 1955.....	75
a) Harta Alih Dan Harta Tidak Alih.....	76
b) Wasiat Dalam Harta Pesaka.....	78
c) Pelaksanaan Akta Harta Pesaka Kecil.....	78

BAB III

1. Pengenalan.....	82
2. Rasional Pemilihan Tempat Kajian.....	83
3. Penganalisaan Kes-Kes.....	94
a) Analisa Kes-Kes Tanah Faraid Daerah Seremban.....	94
b) Analisa Kes-Kes Tanah Pesaka Adat Rembau.....	94
c) Analisa Kes-Kes Tanah Faraid Rembau.....	95
4. Kedudukan Kes-Kes Pesaka Yang Tidak Dapat Diselesaikan.....	96
a) Sebab-Sebab Kes Dibatalkan.....	97
5. Masalah-Masalah Yang Dihadapi Oleh Pejabat Daerah Dalam Menyelesaikan Kes-Kes Pesaka.....	99
a) Masalah Pengurusan Perbicaraan.....	100
i. Masalah Pentadbiran Dan Perbicaraan.....	104
ii. Masalah Dari Pihak Orang Ramai.....	106
b) Masalah Pegawai Penyelesai Pesaka.....	111
i. Masalah Pertelingkahan Waris.....	112
ii. Kerumitan Menguatkuasakan Ahli Waris Yang Tidak Hadir.....	113
c) Cadangan.....	115
Penutup.....	118

4. Daftar Jadual:

Jadual 1 : Pembahagian Pesaka Menurut al-Quran.

Jadual 2 (A) : Kes-kes Tanah Faraid Daerah Seremban (1982-87).

Jadual 2 (B) : Kes-kes Tanah Pesaka Adat Daerah Rembau (1982-87).

Jadual 3 (A) : Kes-kes Tanah Faraid Daerah Rembau (1982-87).

Jadual 3 (B) : Kes-kes Pembahagian Pesaka Daerah Rembau (1982-87).

Jadual 4 : Penyata Bulanan Penyelesaian Harta Pesaka Kecil Tahun 1987.

PENDAHULUAN

A. PERMASALAHAN

Masalah pembahagian Pesaka yang telah diamalkan oleh masyarakat Adat Perpatih di Negeri Sembilan merupakan satu sistem pembahagian yang lebih menitikberatkan kepentingan anak perempuan daripada anak lelaki. Dengan ini juga pembahagian Pesaka mengikut Adat Perpatih akan melebihi bahagian Pesaka untuk anak perempuan daripada anak lelaki.

Memandangkan masalah ini semakin serius di mana walaupun ianya bercanggah dengan hukum faraid, tetapi setakat ini tiada perubahan yang telah dibuat. Namun begitu, terdapat juga cadangan-cadangan dari orang yang tahu dan menyedari hakikat ini, tetapi nampaknya segala cadangan tersebut tidak diindahkan oleh orang-orang yang bertanggungjawab. Sekiranya sistem pembahagian Pesaka mengikut Adat Perpatih itu tidak diubah, selama itulah sistem itu tidak akan selaras dengan pembahagian mengikut hukum faraid.

Oleh yang demikian, adalah perlu bagi pengkaji-pengkaji Adat Perpatih untuk mengkaji aspek-aspek pembahagian Pesaka yang didapati bercanggah dengan syarak. Jadi, disebabkan kesedaran inilah penulis telah mengambil inisiatif untuk mengkaji tentang “Pembahagian Pesaka Di Kalangan Masyarakat Adat Perpatih di Negeri Sembilan. Satu kajian kes-kes Pesaka menurut Adat Perpatih Faraid.

B. KAJIAN MASA LALU

Beberapa kajian mengenai Adat Perpatih telah dilakukan di beberapa daerah seperti Port Dickson, Jempol, Rembau dan lain-lain serta beberapa pendekatan telah dilakukan untuk melihat aspek-aspek tertentu secara ilmiah. Kajian I yang pernah ditulis oleh Zubaidah Ahmad yang bertajuk “Pengaruh Adat Dalam Perkahwinan, Penceraian dan Pembahagian Pesaka Di Kalangan Masyarakat Islam Negeri Sembilan”.

Memandangkan terdapat beberapa tajuk yang telah dibincangkan, penyelidikan merangkumi seluruh Negeri Sembilan dalam bentuk generalisasi, jadi beberapa bahagian dalam kajian yang tidak dapat di analisa secara mendalam dan terperinci.

Begitu juga kajian yang telah dilakukan oleh Habibah Zainuddin tentang Adat Perpatih yang bertajuk “Adat Perpatih, pandangan Islam dan Masyarakat Rembau”, di mana kajian tersebut lebih menumpukan perhatian kepada pengaruh Adat Perpatih yang didapati di Daerah Rembau dan tidak jauh bezanya dengan kajian yang pertama di mana pengolahannya meliputi aspek keluarga, perkahwinan dan juga Pesaka.

Kajian selanjutnya telah dilakukan oleh Bariah bt. Tokiah yang berbentuk “Adat dan Pengamalannya Oleh Masyarakat Melayu Rantau Menurut Pandangan Islam”. Ketiga-tiga penulis tersebut walaupun menyentuh tentang masalah Pesaka tetapi kajian mereka tidak menumpukan sepenuhnya kepada isu-isu Pesaka dengan melihat masalah tersebut benar-benar berlaku dalam konteks masyarakat Adat di Negeri Sembilan.

Dengan demikian, penulis bercadang untuk mengkaji tentang konsep pembahagian Pesaka di kalangan masyarakat Adat Perpatih dan sejauh mana konsep ini bercanggah dengan hukum faraid dengan menumpukan kepada kajian-kajian kes yang telah dibicarakan di beberapa Pejabat Daerah Negeri Sembilan.

Kes-kes berkenaan merupakan data utama dalam kajian ini dan keputusan dari kes ini akan diteliti secara menyeluruh sebelum penulis dapat menilai apakah aspek sebenar yang berlaku dan apakah yang bercanggah dengan perundangan Islam. Kes-kes yang tidak dapat diselesaikan akan di asing dalam bahagian yang lain.

C. KEPENTINGAN KAJIAN

Walaupun telah banyak dilakukan kajian dan juga penulisan tentang Adat Perpatih di Negeri Sembilan, namun dirasakan masih terdapat beberapa kekurangan tentang aspek penulisan itu. Masih ada lagi aspek –aspek yang belum lagi terbongkar untuk pengetahuan umum. Dalam kajian ini, penulis akan cuba mengkaji persoalan-persoalan yang timbul dari sistem pembahagian Pesaka itu dan beberapa cadangan bagi mengatasi persoalan yang timbul dari cara perwarisan demikian. Dengan cara ini, penulis akan cuba membuat perbandingan antara sistem pembahagian Pesaka menurut Adat Perpatih dan Islam serta membuat rumusan terhadapnya.

Di samping itu, penulis akan menganalisis kes-kes Pesaka yang tidak selesai menurut adat yang terdapat di Pejabat-pejabat Tanah atau kes-kes yang berkait dengan pembahagian Pesaka itu.

D. METOD KAJIAN

1. Perpustakaan

Bahan-bahan bacaan seperti kajian-kajian ilmiah oleh pensyarah-pensyarah, mahasiswa-mahasiswa, journal-journal oleh pengkaji-pengkaji Barat, buku-buku yang ditulis sendiri oleh penulis-penulis tempatan dan kertas-kertas kerja seminar yang terdapat di perpustakaan Universiti Malaysia mahupun di Universiti Malaya merupakan bahan-bahan asas yang akan digunakan dalam penulisan latihan ilmiah ini.

2. Temu Bual

Penulis juga mengadakan temu bual dengan pihak-pihak yang terlibat secara langsung dan tidak langsung untuk mendapatkan maklumat yang sebenarnya dari mereka. Orang-orang yang terlibat dalam temu bual itu seperti Pegawai Penyelesai Pesaka, Pegawai Petempatan, Pegawai Pembahagian Pesaka, Kerani-kerani Pesaka, Qadi, ketua-ketua suku dan orang-orang tua yang berpengalaman mengenai Adat Perpatih.

3. Pengamatan

Pengamatan penulisan terhadap pentadbiran Pejabat Tanah khususnya dalam pembahagian Pesaka juga merupakan salah satu cara dalam kajian ini.

Di samping itu, penulis juga mengikuti beberapa kes-kes perbicaraan pembahagian Pesaka yang telah diadakan oleh pihak-pihak yang bertanggungjawab. Dengan cara ini, penulis dapat melihat sendiri tentang prosedur dalam sesuatu perbicaraan dan keadaan sebenar yang berlaku semasa perbicaraan.

E. ORGANISASI PENULISAN

Dalam bab pertama, penulis akan memberikan beberapa takrif adat mengikut pelbagai pendapat. Pada umumnya, takrif itu berbeza tetapi pada dasarnya ia mempunyai erti yang saling berkaitan. Pembahagian adat juga diberikan secara ringkas dan adat-adat yang wujud di Malaysia ini. Penulis juga mengemukakan tentang takrif Pesaka menurut pandangan Islam berserta dalil-dalil pensyarikatan Pesaka dan keadaan-keadaan yang membolehkan harta Pesaka itu diwarisi, dinyatakan juga tentang kedudukan Pesaka dalam masyarakat Adat Perpatih.

Bab dua akan membicarakan tentang kajian kes-kes Pesaka Tanah Adat dan Tanah Faraid di Daerah Rembau dan Daerah Seremban serta sebab-sebab dilakukan kajian ini. Ini meliputi acara dalam pembahagian Pesaka dari peringkat permohonan hingga penyelesaiannya. Akta Harta Pesaka Kecil (Pembahagian) 1955 akan digunakan sebagai bukti kepada peruntukan-peruntukan tertentu.

Bab ketiga pula membincangkan tentang kes-kes Pesaka yang tidak selesai berserta data-data kes sejak tahun 1982-1987 serta sebab-sebabnya di samping masalah-masalah yang dihadapi oleh Pejabat Tanah dalam menyelesaikan kes-kes Pesaka itu.

Bahagian akhir adalah penutup kepada keseluruhan kajian ini.

BAB II

PROSEDUR DALAM PEMBAHAGIAN PUSAKA

1) Pengenalan.

Dalam bab kedua ini, penulis akan cuba untuk membincangkan beberapa aspek prosedur pembahagian pusaka sama ada mengikut adat ataupun faraid dengan tujuan untuk menjelaskan tentang bentuk-bentuk atur cara yang dipakai oleh Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil atau Pegawai Penempatan dalam mengendalikan penyelesaian kes-kes ke Pejabat Daerah untuk diselesaikan.

Di samping itu, penulis juga memberikan penjelasan tentang bentuk-bentuk pemilihan undang-undang berkait dengan pembahagian jenis-jenis harta yang berkaitan. Penjelasan tentang peruntukan undang-undang dalam pembahagian pusaka adalah penting sebelum penulis penganalisa kes-kes berkaitan dengan pusaka di dalam bab berikutnya.

2) Acara Dalam Pembahagian Pesaka.

a) Permohonan (Lihat lampiran A)

Selepas kematian tuan punya harta, permohonan kuasa hendaklah dibuat oleh waris-waris yang sah untuk membahagikan harta tersebut kepada waris-waris yang berhak. Caranya ialah dengan melantik salah seorang dari ahli waris untuk menguruskan penyelesaian pusaka tersebut. Permohonan ambil kuasa oleh waris-waris yang berkenaan akan menimbulkan masalah andaikata tidak ada keterangan rasmi mengenai sahnya kematian tuan punya tanah tersebut. Ini berlaku sekiranya tuan tanah itu menghilang atau tidak didengari berita darinya beberapa lama. Atas dasar inilah waris-warisnya akan menganggap tuan punya tanah telah mati, sedangkan keadaan sebenarnya ialah kerana “resit rasmi” yang diperlukan sebagai bukti kematian itu telah tiada ataupun hilang. Oleh yang demikian surat sumpah perlu dibuat selepas itu barulah harta itu boleh dibahagikan kepada waris-waris yang berkenaan.

Selepas perkara itu diselesaikan oleh Pejabat Tanah (Bahagian Pemungut Hasil Tanah), perkara itu terlebih dahulu dibawa ke Mahkamah Kadi untuk dibahagikan tanah atau harta pusaka itu dengan cara faraid, di mana ditentukan bahagian masing-masing di antara ahli-ahli waris itu. Selepas Mahkamah kadi menentukan bahagian masing-masing, perkara itu akan dibawa kepada Pejabat Tanah (Bahagian Pemungut Hasil Tanah) dan

dibahagikan harta-harta itu kepada waris-waris yang berkenaan dan akan ditentukan hak masing-masing.¹

Dalam hal ini, pemohon perlu mengisi borang permohonan dan dikembalikan kepada Pegawai Pemungut Hasil Tanah dengan butir-butir yang diperlukan bersama-sama sijil si mati dan surat keterangan harta tersebut. Maklumat-maklumat yang perlu diisi antara lain ialah butir-butir nilai harta, nama ahli-ahli waris dan kaitannya dengan si mati.² Permohonan untuk pembahagian adalah percuma dan boleh dibuat oleh salah seorang dari waris si mati atau orang yang berkepentingan dalam harta tersebut.

Borang permohonan itu akan disemak dan didaftarkan untuk menentukan sama ada permohonan kuasa seumpama itu telah dibuat ataupun belum, selepas itu pihak pendaftaran akan menghantar borang pertanyaan kepada pendaftar Mahkamah Tinggi di Kuala Lumpur. Setelah itu jawapan yang mengesahkan hal itu dapatlah tindakan seterusnya dilaksanakan. Seandainya seseorang pemohon itu ada mempunyai dua lot tanah dalam dua daerah yang berasingan, terlebih dahulu penilaian akan dilakukan untuk mengetahui di daerah manakah yang lebih tinggi nilainya.

Oleh itu, permohonan atas tanah yang kurang nilainya antara dua daerah itu boleh disatukan permohonannya dengan daerah yang tinggi nilainya.³ Ini dilakukan untuk memudahkan pentadbiran dan juga pengurusan terhadapnya. Contohnya, A mempunyai tanah seluas 2 ekar yang berada dalam Daerah Rembau dan 5 ekar tanah lain berada dalam Daerah Seremban. Oleh itu permohonan tanah dalam Daerah Rembau itu akan disatukan dengan permohonan tanah yang terletak dalam Daerah Seremban.

b) Penilaian

Setelah permohonan pembahagian selesai, Pemungut Hasil Tanah akan membuat penilaian ke atas harta-harta bagi menentukan sama ada harta itu termasuk dalam golongan Harta Pusaka Kecil iaitu nilainya tidak melebihi \$600,000⁴ (Enam Ratus ribu Ringgit sahaja). Penilaian ini juga dibuat untuk menentukan cukai harta pusaka (Duty Estate).

Pegawai Penyelesaian Pusaka akan merujuk nilai harta tak alih peninggalan si mati kepada Pejabat Penilaian. Dalam Seksyen 4(5)⁵ Akta Harta Pusaka Kecil ada menyebut, jika tanah itu terletak di dalamnya Pegawai Penyelesai Pusaka akan mengarahkan Pegawai Petempatan untuk menilainya supaya ia boleh menentukan penilaiannya itu. Manakala bagi tanah dalam daerah lain, Pegawai Penyelesai Pusaka hendaklah mendapatkan penilaian

¹ Temu bual dengan Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil Daerah Seremban, pada 16 Januari, 1989.

² Temu bual dengan Ramly Harun, Pen. Petempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbiran Tanah Daerah Rembau) pada 26 Januari, 1989.

³ Temu bual dengan Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil Daerah Seremban, pada 24 Januari, 1989.

⁴ Nilai ini telah digazetkan pada 10hb. Jun, 1989 oleh Parlimen, temu bual dengan Encik Musatapa bin Hj. Alias.

⁵ Akta Harta Pusaka Kecil (Pembahagian), 1955.

daripada Pegawai Penyelesai Pusaka daerah yang berkenaan di mana tanah itu berada di bawah bidang kuasanya.

c) Faraid Kadi

Sebelum harta pusaka itu dibahagikan mengikut faraid terlebih dahulu ia akan dibawa ke Pejabat Tanah untuk dibuat penilaian. Apabila selesai dibuat penilaian, ianya dihantar pula ke Mahkamah Kadi untuk di faraidkan bahagian masing-masing. Selepas itu barulah dihantar kembali ke Pejabat Tanah bagi menentukan hak masing-masing waris yang berhak terhadap pusaka itu.

Boleh dikatakan hampir setiap daerah memerlukan permohonan pembahagian difaraidkan oleh Kadi Daerah. Walau bagaimanapun peranan Kadi hanya menyelesaikan masalah faraid yang berkaitan sekiranya Pegawai Penyelesai Pusaka masih ragu-ragu terhadap keputusannya itu.¹ Ini kerana Pegawai Penyelesai Pusaka juga berkemampuan untuk menyelesaikan pembahagian pusaka secara faraid, kerana mereka telah diberikan pendedahan dalam hal ini. Pendek kata, rujukan kepada Kadi itu hanya akan dilakukan sekiranya mereka meragui terhadap keputusan dalam pembahagian pusaka itu.

Dalam Daerah Seremban misalnya, telah ada Pegawai Penyelesai Pusaka yang berkemampuan menyelesaikan masalah pembahagian pusaka mengikut faraid. Oleh itu, segala kes yang memerlukan pembahagian secara faraid akan diselesaikan pembahagian oleh Pegawai berkenaan. Di samping itu beliau juga menyelesaikan pembahagian pusaka secara faraid di daerah-daerah lain di Negeri Sembilan. Satu perkara yang telah kita sedia maklum bahawa Mahkamah Kadi tidak dapat melaksanakan dan menerima pembahagian cara adat, ia hanya boleh dilakukan oleh Mahkamah Adat sahaja.

Bagi tindakan selanjutnya notis untuk hadir dalam perbicaraan pada masa yang ditetapkan akan dihantar kepada ahli-ahli waris yang berkenaan. Pada masa sekarang, notis-notis perbicaraan itu disampaikan oleh Penyerah-penyerah Notis Pejabat Tanah kepada waris-waris si mati dengan meminta mereka menandatangani satu borang sebagai satu pembuktian terhadap penerimaan notis tersebut.²

Sekiranya Penyerah Notis itu tidak dapat mengesan di mana waris itu berada, jadi dalam hal ini notis itu bolehlah ditampalkan di tempat-tempat awam seperti masjid, balai raya, Pejabat Penghulu, Pejabat Tanah, Pejabat, Pejabat Daerah dan boleh juga menampalkan notis itu di atas atau harta yang berkenaan.³ Dengan cara waris si mati itu tinggal dan dapatlah mereka dihubungi oleh pihak-pihak tertentu.

Kalau harta itu tidak ada waris yang akan menerimanya, maka harta itu akan diserahkan kepada Baitulmal, demikian juga kalau ada harta yang lebih

¹ Temu bual dengan Ramly Harun, Pen. Petempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbiran Tanah Daerah Rembau) pada 26 Januari, 1989.

² Lihat "BUKTI PENYAMPAIAN" (dalam lampiran A).

³ Temu bual dengan Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil Daerah Seremban, pada 24 Januari, 1989.

setelah dibahagi-bahagikan kepada waris-waris yang berhak menerimanya. Bahawa segala keputusan yang telah diputuskan oleh Mahkamah Kadi mesti diikuti oleh Mahkamah Adat Pejabat Tanah. Misalnya, Mahkamah Adat ataupun Pejabat tanah mengatakan bahawa orang itu berhak untuk mendapat Tanah mengatakan bahawa orang itu berhak untuk mendapat bahagian harta, tetapi apabila di bawa kepada Mahkamah Kadi ia menyatakan bahawa orang itu tidak mempunyai hak atas harta itu. Dalam hal ini keputusan Mahkamah Kadi akan diutamakan.¹

d) Perbicaraan

Setelah selesai dibuat penilaian dan pembahagian masing-masing ditentukan, hari perbicaraan pun ditetapkan. Sebelum perbicaraan, notis akan dihantar kepada waris-waris yang berhak sebulan sebelum tarikh perbicaraan itu dijalankan.² Tujuannya agar waris-waris yang tinggal jauh ataupun yang bekerja dapat mengambil cuti untuk menghadiri perbicaraan tersebut.

Perbicaraan akan dijadikan oleh seorang Pemungut Hasil Tanah ataupun penolongnya. Biasanya tugas pembahagian diserahkan kepada Penolong Pemungut Hasil Tanah atau Pemungut Hasil Tanah sahaja. Di Daerah Seremban misalnya, sesuatu perbicaraan itu akan dijalankan oleh seorang Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil; manakala di Daerah Rembau Pegawai Petempatan (Settlement Officer) hanya akan membicarakan kes-kes pusaka Tanah Adat di kawasan Rembau sahaja.³

Maklumat-maklumat yang diperolehi dari waris-waris dan juga saksi-saksi yang dicatatkan oleh Pegawai Pemungut Hasil Tanah di dalam Buku Bicara dan mereka akan diminta mengangkat sumpah terhadap segala maklumat yang diberikan itu. Biasanya, keputusan atau hukuman yang diputuskan oleh Pemungut Hasil Tanah atau Pegawai Penyelesai Pusaka adalah berdasarkan kepada waris-waris sendiri sama ada mereka inginkan pembahagian menurut hukum syarak (faraid) atau secara muafakat.⁴

Ini adalah berdasarkan kepada sek.15(6)⁵ yang memerlukan kebenaran waris-waris untuk membuat pecahan bahagian masing-masing atau memberikan nilai wang ke atas harta tersebut. Ada Pemungut Hasil Tanah yang tidak mahu menghukum menurut sek.15(2)⁶ iaitu dengan membuat peraturan muafakat waris-waris yang cukup umur dan menggunakan kuasa Pemungut Hasil Tanah.

Sekiranya permuafakatan itu adil harta akan dibahagikan menurut lot-lot kepada waris-waris, sekiranya waris tidak bersetuju sesama sendiri iaitu

¹ Ibid.

² Temu bual dengan Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pusaka Kecil Daerah Seremban, pada 16 Januari, 1989.

³ Temu bual dengan Ramly Harun, Pen. Petempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbiran Tanah Daerah Rembau) pada 26 Januari, 1989.

⁴ Temu bual dengan Encik Mustapa bin Hj. Alias.

⁵ Akta Harta Pusaka Kecil (Pembahagian), 1955.

⁶ Ibid.

masing-masing tidak bersetuju atau ada yang menuntut harta bersama dan lain-lain persengketaan, satu surat kuasa akan dikeluarkan agar pihak yang tidak berpuas hati itu membuat tuntutan di Mahkamah Tinggi.

Dalam perbicaraan, catatan bicara perlu dicatatkan dengan mengandungi perkara-perkara seperti berikut iaitu:

- i. Nombor fail perbicaraan.
- ii. Tarikh, tempat dan nama orang yang hadir dalam perbicaraan.
- iii. Keterangan si mati seperti nama, tarikh mati dan juga bukti kematian.
- iv. Nama orang yang memohon harta tersebut.
- v. Nama waris dan keterangan tarikh hadir, nombor kad pengenalan yang hadir dalam perbicaraan.
- vi. Nama saksi-saksi dan keterangan waris saksi atau pihak lain yang ada kepentingan.
- vii. Butir-butir mengenai harta alih dan harta tidak alih.
- viii. Catatan mengenai penyiaran dan penyerahan notis petisyen.
- ix. Keputusan perbicaraan.
- x. Nilai harta selepas tarikh mati.
- xi. Bayaran perintah dan cukai pusaka.

Dalam peraturan perjalanan dan tempat perbicaraan adalah seperti yang dikehendaki di bawah Seksyen 11, 12, 13, 14 dan 15 dalam akta (Pembahagian) Harta Pusaka Kecil. Di antara peruntukan yang telah ditetapkan ialah:¹

1. Tempat perbicaraan hendaklah di suatu tempat yang boleh didatangi oleh orang awam.
2. Semua kenyataan yang direkodkan hendaklah kenyataan-kenyataan yang dinyatakan dengan bersumpah atau secara pengakuan.
3. Soal selidik dan soal siasat hendaklah dibenarkan.
4. Penghulu-penghulu boleh diminta untuk memberi keterangan mengenai kedudukan ahli waris.

¹ Tuan Haji Kamarul Zaman bin Haji Habib, Sistem Pengurusan dan Pembahagian Pusaka Kecil Di Semenanjung Malaysia, dalam Kertas Kerja Seminar Faraid Kebangsaan di Universiti Kebangsaan Malaysia, pada 4 dan 5hb. Jun, 1983.

5. Fatwa-fatwa boleh diminta apabila perlu daripada pihak-pihak tertentu untuk menentukan agama dan undang-undang peribadi yang dipakai terhadap penurunan pusaka si mati.
6. Kuasa-kuasa untuk membuat perintah hendaklah mengikut kehendak-kehendak seksyen 13 Akta Pusaka Kecil (Pembahagian) 1955.

Perkara-perkara yang hendak ditentukan pada masa perbicaraan adalah seperti berikut:

1. Sama ada pemohon itu berhak memohon pembahagian pusaka ataupun tidak.
2. Bukti kematian yang sah.
3. Si mati tidak ada meninggalkan sebarang wasiat.
4. Jumlah harta-harta peninggalan si mati.
5. Waris-waris yang berhak menerima si mati itu.
6. Agama si mati sendiri.
7. Hutang dan Piutang si mati sekiranya ada.
8. Perbelanjaan pengkebumian dan pusaka si mati.
9. Jika ada pembeli yang hadir akan ditentukan siapa sebenarnya yang memiliki harta itu.

1. Kesan Sampingan Perbincangan.

Dalam perbicaraan pembahagian pusaka ini, setiap waris yang hadir akan bersetuju dengan perintah pembahagian yang telah dikeluarkan oleh seseorang Pegawai Penyelesai Pusaka, jika mereka kurang puas hati atau tidak bersetuju terhadap perintah tersebut, akan terjadilah di kalangan mereka seperti pertelingkahan bersampingan atau memohon rayuan untuk perbicaraan semula kes itu.

Pertelingkahan Bersampingan.

Dalam Akta Pembahagian Harta Pusaka Kecil 1955, pertelingkahan bersampingan bererti pertikaian mengenai perkara-perkara berikut:

- a) Mana-mana harta alih atau harta tidak alih atau apa-apa hak atau kepentingan dalam mana-mana harta itu menjadi sebahagian daripada harta pusaka si mati.
- b) Mana-mana orang yang berhak mendapat faedah mana-mana harta alih atau harta tidak alih atau apa-apa hak atau kepentingan dalam mana-mana yang

pada waktu kematiannya si mati memegang atau berhak memegang sebagai pemegang amanah tetapi tidak mendapat faedah darinya.

- c) Apa-apa hutang atau jumlah wang tertentu yang kena dibayar kepada mana-mana orang yang menuntutnya daripada harta si mati, atau apa-apa hutang atau jumlah wang yang tertentu adalah menjadi hutang atau mesti dibayar daripada harta si mati kepada mana-mana orang yang si mati berhutang dengannya.
- d) Apa-apa bahagian atau apa-apa hak atau kepentingan dalam mana-mana bahagian orang-orang yang berhak untuk menerima pusaka dalam harta si mati yang diserahkan atau diletakkan hak kepada mana-mana orang lain, sama ada yang berhak menerima pusaka ataupun tidak.¹

Apabila Pegawai Penyelesai Pusaka mendapati wujud pertelingkahan bersampingan semasa perbicaraan diadakan, pegawai yang berkenaan hendaklah memberikan nasihat kepada semua waris-waris yang hadir bagi menyelesaikan pertelingkahan itu. Sekiranya gagal untuk menasihatnya perbicaraan itu akan ditangguhkan dengan mengeluarkan perakuan dalam Borang L. setelah mengeluarkan Borang L, Pegawai Penyelesai hendaklah memutuskan sama ada ia boleh membicarakan atau memutuskan pertikaian tersebut.

Pegawai Penyelesai Pusaka boleh membicarakan pertelingkahan bersampingan itu dan ia dikehendaki memberikan arahan dalam Borang O iaitu peraturan-peraturan kepada pihak yang berkenaan supaya meminta mereka membawa perbicaraan dalam tempoh dua boleh dari tarikh arahan itu dikeluarkan jika ada perkara-perkara berikut.

- a) Hal-hal yang berkaitan pertikaian itu ialah harta tidak alih atau apa-apa hak atau kepentingan di dalamnya yang didaftarkan dengan nama si mati sebagai tuan punya bersama dan jika semasa kematian si mati orang lain telah mendudukinya dan jika Pegawai Penyelesai Pusaka berpuas hati bahawa sebab suatu perjanjian jualan harta itu oleh si mati pada tarikh kematiannya tidak mempunyai hak atau kepentingan yang berfaedah dalam harta itu dan jika kepentingan berfaedah itu adalah menjadi pertikaian di antara dua pihak yang menuntut atau lebih.
- b) Pertikaian itu ialah mengenai harta alih yang nilainya melebihi \$600,000.00.

Sekiranya Pegawai Penyelesai Pusaka ingin mengadakan perbicaraan dan memutuskan mengenai pertelingkahan bersampingan tersebut, pegawai itu mestilah mengambil tindakan berikut:

- a) Menetapkan masa, tarikh dan tempat untuk membicarakan pertelingkahan bersampingan itu dan tarikh itu tidak boleh kurang daripada 30 hari.
- b) Mengeluarkan notis dalam Borang M dan notis itu hendaklah ditampalkan di Pejabat Tanah atau diarahkan di mana-mana tempat awam sebagaimana yang telah diarahkan oleh Pemungut Hasil Tanah daerah berkenaan.

¹ Akta Pusaka Kecil (Pembahagian), 1955 sek14(1)(2).

Setelah proses di atas dan segala pertikaian diselesaikan, pegawai yang berkenaan hendaklah mengeluarkan perintah dalam Borang N iaitu selepas dibuat keputusan dalam pertelingkahan tersebut dan selepas menjelaskan bayaran perintah sebagaimana yang ditetapkan dalam peraturan-peraturan pembahagian sebelum membuat perintah pembahagian. Pegawai yang bertugas boleh mengadakan semula perbicaraan bagi maksud untuk mengambil keterangan dari waris-waris si mati mengenai apa-apa yang berkaitan.

Selepas itu pegawai yang berkenaan bolehlah membuat perintah ke atas pembahagian yang dituntut keputusan mengenai pembahagian tersebut terserlah kepada perintah yang dikeluarkan oleh pegawai yang berkenaan. Sesuatu keputusan yang dikeluarkan adalah bergantung pada soal selidik dan kajian dari waris-waris si mati yang diminta mereka bersumpah sebelum memberikan sebarang keterangan yang berkaitan. Segala keputusan yang dikeluarkan oleh Pegawai Penyelesai Pusaka adalah muktamad.

a) Rayuan Bicara Semula.

Sekiranya didapati pemohon-pemohon waris dan pihak yang ada kepentingan yang menyatakan rasa tidak puas hati terhadap sesuatu perintah pembahagian yang dikeluarkan seperti sebab-sebab berikut iaitu:

- i. Apabila terjumpa sesuatu harta si mati sama ada harta alih atau harta tidak alih atau pembahagian si mati itu di dalam pembahagian si mati yang lain, yang tidak dimasukkan dalam senarai harta-harta di dalam permintaan yang asal.
- ii. Apabila perlu seseorang yang telah dilantik sebagai pemegang amanah bagi bahagian waris yang belum cukup umur ataupun kurang siuman.
- iii. Apabila didapati ada nama waris si mati yang berhak atas Pesaka itu tidak dimasukkan namanya di dalam senarai nama-nama waris di dalam permintaan asal.
- iv. Sekiranya diperlukan seseorang itu untuk menggantikan seseorang pentadbir harta itu.
- v. Apabila perlu ditarik balik caveat pemungut dan diperolehi perintah supaya tanah ataupun kepentingan itu diteruskan kepada waris-waris walaupun mereka telah dewasa.

Sekiranya di antara perkara-perkara yang telah dinyatakan itu berkaitan dengan pihak yang terlibat, ia dibolehkan untuk membuat sebarang rayuan ke Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur supaya memohon untuk dilakukan ulang bicara semula terhadap kes tersebut dengan mengisi Borang K2.¹ Borang itu hendaklah dikemukakan kepada pegawai yang bertugas dengan bayaran rayuan sebanyak \$10.00.

¹ Borang K2 (Lihat Lampiran A).

Pegawai yang bertugas hendaklah menyediakan memorandum rayuan ke Mahkamah Tinggi itu ke dalam beberapa salinan iaitu:

- i. Salinan bicara kuasa.
- ii. Perintah pembahagian yang telah dikeluarkan.
- iii. Dokumen ataupun keterangan lain yang berkaitan.
- iv. Senarai nama-nama dan juga alamat waris-waris yang terlibat di dalam kes rayuan itu.
- v. Asas-asas kepada keputusan perintah pembahagian itu.

Selepas memorandum rayuan itu disediakan, barulah tugas kerani Pesaka dapat mendrafkan Borang K3 ke dalam beberapa salinan dan menghantarnya kepada pihak yang membuat rayuan bersama-sama dengan Borang K1. tujuannya ialah sebagai notis untuk mengambil memorandum rayuan dan menyatakan jumlah bayaran yang dikenakan.

Pegawai kerani Pesaka hendaklah menyediakan salinan borang-borang K1, K2 dan K3¹ bersama-sama dengan memorandum kepada Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur untuk tindakan selanjutnya.

b) Perbincangan Kali Kedua.

Sekiranya ada terdapat waris-waris yang ada kepentingan dan merasakan sesuatu kekurangan mengenai apa-apa keterangan, ia boleh membuat permohonan perbicaraan kali kedua sama ada secara mulut ataupun surat kepada Pegawai Penyelesai Pesaka Kecil atau kepada Penolongnya, sekiranya aduan itu benar-benar wujud setelah kes itu selesai dibicarakan.

Di antara keadaan-keadaan yang boleh membuat permohonan kes itu perbicaraan kali kedua ialah:²

- i. Masih ada lagi harta si mati yang tidak dimasukkan di dalam permohonannya yang asal.
- ii. Masih ada waris-waris yang tertinggal atau sengaja ditinggalkan dan tidak pula dinyatakan semasa bicara.
- iii. Masih terdapat harta alih si mati yang sudah dijual dengan perjanjian yang sah dan bagi pihak pembeli tidak dinyatakan semasa perbicaraan.

¹ Borang K1, K2, dan K3 (Lihat Lampiran A).

² Temu bual dengan Encik Sulaiman Kadimi, Pegawai Pembahagian Pesaka Negeri Sembilan Timur, pada 11hb Februari, 1989.

- iv. Sekiranya ada aduan-aduan yang lain berhubung dengan membuat kenyataan palsu semasa perbicaraan kuasa itu dijalankan.

Semua permohonan hendaklah diisi dengan menggunakan Borang P¹ yang telah disediakan di Pejabat Penyelesai Pesaka Kecil, pegawai yang bertugas akan mengemukakan notis perbicaraan bagi permohonan yang kemudian dalam Borang S² kepada semua waris untuk mereka menghadiri hari perbicaraan mengikut hari dan masa yang telah ditetapkan. Sekiranya pada hari perbicaraan itu tiada terdapat pertelingkahan antara waris-waris si mati, Pegawai Penyelesai Pesaka Kecil boleh mengemukakan perintah dengan menggunakan Borang T³.

3) Peranan Pegawai Penyelesai Pesaka.

Di Daerah Rembau terdapat seorang Pegawai Penyelesai Pesaka yang mentadbirkan kes-kes Pesaka yang berlaku di dalam Daerah Rembau sahaja. Ia adalah penolong Petempatan Tingkatan Khas (Penolong Pentadbir Tanah Daerah Rembau). Tugas pegawai ini adalah untuk mentadbirkan dan menyelesaikan kes-kes Pesaka sama ada yang berkaitan dengan tanah faraid ataupun tanah adat yang terdapat di dalam Daerah Rembau sahaja.

Di samping itu Pegawai Petempatan ini juga bertugas untuk meneliti dan memproses borang-borang yang berkaitan dengan hal ehwal tanah serta menilai harta Pesaka yang telah ditinggalkan oleh si mati. Pada umumnya cara pembahagian Pesaka di setiap daerah di Negeri Sembilan adalah sama sahaja. Dalam masalah yang berkaitan dengan Tanah Pesaka Adat sekiranya berlaku sebarang pertelingkahan, orang yang bertanggungjawab untuk menyelesaikannya ialah Dato' Lembaga bagi setiap suku masing-masing.⁴

Di Daerah Seremban terdapat seorang Pegawai Penyelesai Pesaka Kecil yang mengendalikan urusan Pembahagian Pesaka Kecil di Daerah Rembau dari dan Port Dickson. Pegawai Penyelesai Pesaka Kecil ini pada keseluruhannya adalah bertanggungjawab kepada Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan, tetapi di dalam menjalankan kerja harian mereka adalah di bawah pengawasan Pegawai Jajahan bagi Daerah di mana mereka ditempatkan ditugaskan.⁵ Tugas Pegawai Penyelesai Pesak Kecil tertumpu kepada mengadakan perbicaraan dan juga mengeluarkan perintah terhadap kes-kes yang dibicarakan itu.

Sebelum memutuskan sesuatu kes perbicaraan, Pegawai Penyelesai Pesaka atau Pegawai Pesaka perlu menimbangkan bidang kuasa yang diberikan bukan sahaja di dalam peruntukan undang-undang yang tercatat dalam undang-undang Probate 1959, serta undang-undang yang berkaitan, bahkan juga kuasa-kuasa di bawah seksyen 15,

¹ Borang P (Lihat Lampiran A).

² Borang S (Lihat Lampiran A).

³ Borang T (Lihat Lampiran A).

⁴ Temu bual dengan Encik Ramly Harun, Pen. Petempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbir Tanah Daerah Rembau) pada 26 Januari, 1989.

⁵ Pekeliling Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, Kuala Lumpur, Bil. (6) dalam KKT 16/2/12 bertarikh 20/11/1973.

Akta Harta Pesaka Kecil (Pembahagian), 1955. kuasa-kuasa yang diberikan ini adalah terhad terutama dengan wujudnya sekatan di bawah seksyen 15 (6) iaitu:¹

“ Tiada sebarang perintah pembahagian yang dibuat menurut seksyen-seksyen kecil (3), (4) dan (5) akan berkuatkuasa kuasa jika waris utama yang terlibat itu adalah seorang Islam atau seorang anak negeri, melainkan setiap waris itu cukup umur dan berkeupayaan telah bersetuju, dan jika waris itu remaja atau seorang yang tidak berupaya penuh, persetujuan itu hendaklah diberikan bagi pihaknya oleh seorang penjaga yang dilantik di bawah seksyen 10”.

Sungguhpun kuasa-kuasa yang telah diberikan di bawah seksyen 15 itu, wujud juga masalah dalam pembahagian Pesaka orang-orang Islam. Namun begitu peranan dan tugas Pegawai Penyelesai Pesaka amat besar dalam mengendalikan kes-kes pembahagian Pesaka di dalam daerah-daerah berkenaan.

Justeru itu Pegawai Pesaka mempunyai tugas-tugas yang lebih luas untuk menyelesaikan pembahagian Pesaka adalah seperti berikut:²

1. Pegawai hendaklah menentukan harta Pesaka yang akan dibahagikan termasuk dalam Undang-undang Pembahagian Harta Pesaka Kecil, 1955 atau Undang-undang Probed, 1955 sekiranya perlu.
2. Penyiasatan hendaklah dilakukan bagi setiap pemohon. Siasatan ini berhubung dengan kedudukan waris-waris yang berhak dan diambil kira antaranya ialah:
 - i. Pemilik harta itu telah mati.
 - ii. Setiap pemohon mesti ada kepentingan dengan harta Pesaka itu.
 - iii. Memastikan tiada waris yang tertinggal.
 - iv. Tiada permohonan yang dibuat sebelumnya.
3. Pegawai Penyelesai Pesaka adalah berhak untuk membicarakan dan mengeluarkan keputusannya.
4. Berkuasa mencegah ataupun membenarkan kemasukan peguam dalam perbicaraan dan orang yang menyaksikannya.
5. Berkuasa sama ada hendak mempersetujui ataupun tidak daripada hasil siasatan oleh pihak peguam.
6. Pegawai Penyelesai Pesaka berkuasa untuk menyaman perbicaraan itu sekiranya terdapat kesalahan dan menangguhkan perbicaraan tersebut.
7. Pegawai Penyelesai Pesaka juga berkuasa untuk mengutip cukai Pesaka.

¹ Akta Harta Pesaka Kecil (Pembahagian), 1955.

² Temu bual dengan Encik Sulaiman Kadimi, Pegawai Pembahagian Pesaka Negeri Sembilan Timur, pada 11hb. Februari, 1989.

a) Perintah Perlantikan.

Dalam Seksyen 10(1) Akta Harta Kecil (Pembahagian) 1955 dan peraturan 8¹ memperuntukkan bahawa Pegawai Penyelesai Pesaka boleh membuat perintah perlantikan seseorang sebagai penjaga dalam keadaan tertentu bagi maksud segala perbincangan untuk membahagikan harta Pesaka Kecil, Pegawai Penyelesai Pesaka boleh dengan perintah dalam borang E² dalam peraturan-peraturan melantik mana-mana orang yang sesuai dan sepatutnya untuk menjadi penjaga kepada seseorang remaja atau orang yang akalnya tidak sempurna yang dinamakan dalam permohonan itu sebagai orang yang berhak menerima Pesaka ataupun sebagai pihak penuntut ke atas harta Pesaka si mati atau orang yang pada pandangan Pegawai Penyelesai Pesaka tersebut.³

Apabila Pegawai Penyelesai Pesaka melantik seseorang penjaga, ia mestilah mengambil kira tentang undang-undang menyentuh remaja atau orang yang tidak sempurna akalnya itu. Pegawai Penyelesai Pesaka juga hendaklah membenarkan pemeriksaan balas mana-mana saksi yang hadir dalam perbicaraan oleh mana-mana orang yang hadir menuntut bahawa ia berkepentingan terhadap harta Pesaka itu atau orang yang dilantik sebagai penjaga kepada pihak yang berkenaan.⁴

b) Proses Penyediaan Perintah.

Setelah Pegawai Pesaka menyediakan pembahagian-pembahagian yang sepatutnya kepada waris-waris yang berhak menerimanya, pegawai yang berkenaan hendaklah menjalankan tugasnya dalam menyelesaikan perintah pembahagian seperti berikut:

- i. Penggunaan Borang E dan T bagi perintah pembahagian Pesaka berikut iaitu:
 - Pembahagian menurut cara muafakat di antara waris-waris si mati.
 - Pembahagian menurut hukum syarak.
 - Harta yang tidak alih seperti tanah, rumah dan lain-lain.
- ii. Penggunaan Borang H⁵ bagi perintah pembahagian bagi waris yang belum cukup umur atau kurang siuman.
- iii. Penggunaan Borang F⁶ dan G bagi perintah pembahagian tentang perlantikan seseorang pentadbir harta itu.

¹ Peraturan-peraturan Pesaka Kecil (Pembahagian), 1955. (L.N. No. 495/55)

² Borang E (Lihat Lampiran A).

³ Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan, Kementerian Tanah dan Kemajuan Wilayah, Edisi Kedua, hal. 6.

⁴ Borang E dan T (Lihat Lampiran A).

⁵ Borang H (Lihat Lampiran A).

⁶ Borang F (Lihat Lampiran A).

Semua borang-borang tersebut hendaklah diisi oleh Pegawai Penyelesai Pesaka dan disertakan bersama-sama surat-surat lampiran yang berkenaan. Pegawai yang bertugas hendaklah menunggu selama 14 hari untuk membolehkan waris-warisi mati untuk membuat rayuan. Di samping itu pegawai yang berkenaan juga hendaklah mengeluarkan satu salinan borang perintah dan catatan bicara untuk disimpan di dalam buku bicara.

Sekiranya rayuan tidak dibuat terhadap perintah pembahagian itu oleh waris yang berkenaan dalam tempoh 14 hari dari tarikh perintah itu dikeluarkan, maka pegawai yang berkenaan akan meneruskan tindakan selanjutnya seperti pegawai itu hendaklah menyediakan salinan-salinan perintah yang secukupnya untuk diedarkan kepada Pejabat Tanah bahagian pendaftaran untuk memproses pendaftaran di bawah seksyen 348 Kanun Tanah Negara 1965.

Pihak kerani di Pejabat Tanah hendaklah mengisi Borang B iaitu bahagian I (Notice of Issue of Grant)¹ dan akan dihantar ke Pendaftar Mahkamah Tinggi untuk makluman bahawa kes pembahagian Pesaka itu sudah selesai dan begitu juga kerani pejabat Pesaka akan mencatatkan dalam buku daftar pemohon sebagai kes telah selesai.

4) Harta Pesaka Menurut Undang-Undang Pembahagian Harta Pesaka 1955.

Menurut undang-undang Pembahagian Harta Pesaka 1955 bahawa Harta Pesaka itu terbahagi kepada tiga bahagian iaitu:²

- Harta Pesaka biasa.
- Harta Pesaka ringkas.
- Harta Pesaka kecil.

a) Harta Pesaka Biasa.

Harta yang tergolong dalam kategori ini ialah harta di mana nilainya melebihi daripada \$600,000 sama ada ianya terdiri dari harta alih atau harta yang tidak alih yang telah ditinggalkan oleh si mati.

b) Harta Pesaka Ringkas.

Harta yang termasuk di dalam kategori ini ialah harta alih sahaja yang nilainya tidak melebihi daripada \$600,000.³

a) Harta Alih dan Harta Tidak Alih

Harta alih ialah segala harta kepunyaan si mati selain dari tanah seperti wang simpanan, KWSP, tabung haji, pelaburan dalam sesuatu syarikat ataupun

¹ Lihat Lampiran A.

² Dato' Haji Mohamed bin Haji Wan Mustafa, Hakim Mahkamah Tinggi Sabah, "Pentadbiran Harta Pesaka Orang-orang Islam", Dalam Kertas Kerja Seminar faraid Peringkat Kebangsaan di UKM pada 4-5 Jun, 1983.

³ Nilai ini telah digazetkan oleh Parlimen pada 10 Jun, 1988.

saham, pakaian, binatang ternakan dan lain-lain lagi yang boleh dipindahkan kepada waris si mati.

Manakala harta tidak alih pula ialah tanah yang telah diberi milik mengikut undang-undang tanah. Ini adalah kerana tanah itu tidak boleh dipindahkan dari satu tempat ke tempat yang lain. Sebarang bentuk benda atau bangunan yang terletak di atas tanah seperti rumah batu dan sebagainya adalah termasuk dalam kategori harta yang tidak alih. Harta tidak alih mengandungi salah satu atau lebih dari harta-harta berikut iaitu :

- i. Si mati memiliki tanah dengan daftar milik yang sah termasuklah tapak rumah, ladang getah, tanah sawah, tanah lombong dan sebagainya.
- ii. Si mati mempunyai kepentingan di atas tanah tersebut seperti gadaian atau pajakan yang mana si mati didaftarkan sebagai pemiliknya ataupun sebagai pentadbir atau sebagai pemegang amanah terhadap harta itu.
- iii. Tanah yang belum dikeluarkan geran tetapi namanya saja yang didaftarkan dalam buku yang bernama 'Rolls of Approved Application'.
- iv. Tanah atau bahagian harta si mati yang diamanahkan kepada pemegang amanah, di mana ketika ia hidup, ia belum lagi cukup umur ataupun tidak siuman yang menyebabkan beliau dipelihara oleh seorang pemegang amanah. Sekiranya harta itu belum lagi dituntut untuk didaftarkan dengan nama si mati, dalam hal ini waris si mati bolehlah mengemukakan tuntutan bersama dengan tuntutan pembahagian harta Pesaka yang telah ditinggalkan oleh si mati itu.
- v. Tanah yang dibeli melalui surat perjanjian yang sah dengan beberapa orang saksi ataupun rumah yang telah dibeli tetapi belum lagi dikeluarkan gerannya ; yang ada hanyalah surat perjanjian sahaja.
- vi. Tanah ataupun bahagian yang sepatutnya diturunkan kepada si mati daripada harta Pesaka yang sedang dibahagi bahagikan kepada waris-warisan yang berhak menerimanya.¹

2. Wasiat Dalam Harta Pesaka

Mengikut hukum syarak orang-orang Islam hanya boleh membuat wasiat kepada individu, pertubuhan atau persatuan seperti wasiat kepada masjid, surau, anak-anak yatim atau fakir miskin dengan syarat tidak boleh melebihi 1/3 daripada harta peninggalan si mati. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat daripada ahli waris mengenai sesuatu wasiat, ia akan dibicarakan sebagai pertelingkahan bersampingan dan penyelesaiannya adalah mengikut peruntukan seksyen 14 dalam undang-undang Pembahagian Harta Pesaka Kecil 1955.

¹ Temu bual dengan Encik Sulaiman bin Kadimi, Penolong Pembahagian Pesaka Negeri Sembilan Timur di Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Sembilan Seremban, pada 11hb. Februari, 1989.

3. Pelaksanaan Akta Harta Pesaka Kecil.

Akta ini dilaksanakan di negeri-negeri adalah secara berperingkat di Negeri Sembilan ia telah dikuatkuasakan pada 1hb. Julai, 1957.¹ kebanyakan harta orang-orang Islam yang ditadbirkan mengikut undang-undang ini adalah dianggap sebagai harta Pesaka kecil.

Oleh kerana seksyen 12(7) Akta Pesaka Kecil (Pembahagian), 1955 yang dimaksudkan memperuntukkan supaya ditentukan undang-undang yang terpakai terhad penurunan seseorang si mati itu dan memutuskan bahagian hak masing-masing.²

Walaupun undang-undang ini disemak pada tahun 1972, tetapi ia digunakan sebagai panduan bagi Pegawai Penyelesai Pesaka bersama-sama dengan peraturan-peraturan yang dilaksanakan dalam Undang-undang "Small Estate Distribution Regulation 1955 (L/N no. 495/55).

Oleh kerana itu, Pegawai Pembahagian Pesaka atau penolongnya hendaklah menguatkuasakan peruntukan undang-undang di bawah ini yang mana difikirkan perlu iaitu:³

- a) Undang-undang Syariah bagi orang-orang Islam terutamanya dalam surah an-Nisa :ayat 11 dan 12 seperti yang dibuat dalam Jadual 1 dan ayat 282 surah al-Baqarah.
- b) Undang-undang Pentadbiran Agama Islam di tiap-tiap negeri.
- c) Enakmen Tanah Adat, Bab. 215.

Undang-undang ini memperuntukkan pembahagian tanah-tanah adat sahaja, harta-harta yang diperolehi sendiri dibahagikan seperti berikut:

Harta carian laki bini dibahagikan seperti:

- a) Atas kematian salah seorang suami isteri tanpa mempunyai anak, kesemuanya diturunkan kepada milik kepada yang hidup.
- b) Atas kematian suami yang meninggalkan anak-anak kesemuanya diturunkan kepada balu dan juga anak-anak si mati itu.

¹ Akta Harta Pesaka (Pembahagian), 1955 hal. 1.

² Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan, Bilangan 8/1980, edisi kedua, Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, Kuala Lumpur, hal. 8.

³ Tuan Haji Kamarul Zaman bin Haji Habib, "Sistem Pembahagian dan Pengurusan Pesaka di Semenanjung Malaysia", Dalam Kertas Kerja Seminar Faraid Peringkat Kebangsaan di Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, 4 dan 5Jun, 1983.

Kesimpulan:

Dalam masalah pembahagian Pesaka mestilah mengikut profesor yang tertentu iaitu permohonan menuntut pembahagian, penilaian terhadap harta itu, faraid Kadi dan seterusnya diadakan perbicaraan.

Pegawai Penyelesai Pesaka memainkan peranan penting dalam masa sesuatu perbicaraan itu dijalankan. Ia bertanggungjawab untuk mengeluarkan sesuatu perintah perlantikan seseorang sebagai pemegang amanah (trustee) kepada orang yang tidak sempurna akalnya. Proses penyediaan perintah untuk pembahagian harta Pesaka juga dilakukan oleh Pegawai Penyelesai Pesaka itu. Borang-borang tersebut akan diisi oleh Pegawai tersebut dengan disertakan bersama surat-surat lampiran yang berkenalan.

Undang-undang Pembahagian Harta Pesaka Kecil juga sedikit sebanyak dapat membantu Pegawai Penyelesai Pesaka dalam usaha untuk menyelesaikan masalah yang dihadapi dalam pembahagian sesuatu harta Pesaka kecil itu.

BIBLIOGRAFI

Al-Quran Tafsir Pimpinan ar-Rahman, 1982. Bahagian Agama Jabatan Perdana Menteri.

A. Buku-Buku Bahasa Arab.

Al-Jaburi, Abu Yaqzan Atiyah, 1969. Hukum al-Mirath fi al-Syarikat at al-Islamiyat. Baghdad: Dar al-Nazir.

Al-Abbas, Syamsuddin Muhammad bin Abi, 1938M. Nihayah al-Muhtaj ila Sharsh al-Minhaj. Cetakan keenam. Mesir: Matbakah al-Halabi wa Auladuh.

Al-Ghandur, Ahmad, 1967M. Al-Mirath fi al-Islam wal qanun. Cetakan kedua. Mesir: Dar al-Makarif.

Ibn Qudamah, Abdullah bin Ahmad Ibn Muhammad, 1969/ 1389. Al-Mughni. Juz. 6. al-Qahirah: Maktabah al-Qahirah.

....., Sahih Muslim, juz. 2. Mesir: Matbakah Isa al-Babi al-Halabi wa Syurakahu, t.t.

B. Buku-Buku Bahasa Malaysia Dan Inggeris.

Abdullah Siddik (Dr), 1975. Pengantar Undang-Undang Adat di Malaysia. Kuala Lumpur: Penerbitan Universiti Malaya.

Abdullah rahman bin Haji Muhammad, 1964. Dasar-dasar Adat Perpatih. Kuala Lumpur: Pustaka Antara.

Abdul Kadir haji Ismail, 1983. sistem Pustaka Islam. Kuala Lumpur: Yayasan Dakwah Islamiah Malaysia.

Azizah Kassim, 1969. "Kedudukan Wanita di dalam Masyarakat Melayu Beradat Perpatih Negeri Sembilan". Latihan Ilmiah Universiti Malaya.

Gould, Julius and William L. Kolb, ed. 1964. A Dictionary of the Social Sciences. Great Britain: Tavistock Publications.

Hooker, M.B. ed. 1971. Readings in Malaya Adat Laws. Singapore: Singapore University Press.

Koentjraningrat (Dr), 1970. Pengantar Antropologi. Kuala Lumpur: Pustaka Antara.

Nordin Selat (Dr), 1976. Sistem Sosial Adat Perpatih. Kuala Lumpur: Utusan Melayu.

C. Kertas Kerja Dan Majalah.

Abdullah Siddik (Dr), "Adat dan Modenisasi:, Kertas Kerja Seminar Persejaraan dan Adat Perpatih, anjuran Majlis Belia Negeri Sembilan, pada 10-12 April 1974.

Abdul Samad Idris, "Kemurnian dalam Adat Perpatih:. Kertas Kerja Seminar Persejaraan dan Adat Perpatih, pada 10-12 April 1974.

Ahmad Ibahim. Prof, " Islamic Customary Law/ Malaysia", dalam Intisari, Vol. II No. 2.

Haji Kamarul Zaman bin Haji Habib, " Sistem Pembahagian dan Pengurusan Pesaka di Semenanjung Malaysia", Kertas Kerja Seminar Faraid Peringkat Kebangsaan di Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, pada 4 dan 5 Jun 1983.

Haji Wan Mohamed bin Haji Wan Mustapa, Hakim Mahkamah Tinggi Sabah "Pentadbiran Harta Pesaka Kecil Orang-orang Islam", Kertas Kerja Seminar Faraid Peringkat Kebangsaan di Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, pada 4 dan 5 Jun 1983.

Idris bin Haji Tain, " Beberapa Konsep Penting Dalam Sistem Adat Perpatih:, Kertas Kerja Seminar Persejaraan dan Adat Perpatih, pada 10-12 April 1974.

Mohd Din bin Ali, "Two Forces in Malay Society", Intisari (1962).

D. Undang-Undang Malaysia.

Akta Harta Pesaka Kecil (Pembahagian) 1955.
(Akta 98)

Peraturan-peraturan (Pembahagian) Harta Pesaka Kecil 1955.

Pekeliling Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan.

E. Responden.

Encik Ramly, Pen. Petempatan Ting. Khas (Pen. Pentadbiran Tanah Daerah Rembau). Temu bual, 26 Januari 1989.

Encik Mustapa bin Haji Alias, Pegawai Penyelesai Pesaka Kecil Daerah Seremban. Temu bual, 16 dan 24 Januari 1989.

Encik Sulaiman Kadimi, Pegawai Pembahagian Pesaka Negeri Sembilan Timur. Temu bual 11 Februari 1989.

Borang A
[Aturan 3 (1)]

LAMPIRAN A (1)

NEGERI.....

DAERAH.....

ORDINANCE (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesaka..... Si mati
Permintaan Daripada..... Yang Beralamat
.....

PERMINTAAN DI BAWAH SEKSYEN 8

..... Pemohon yang tersebut namanya
di atas menyatakan seperti berikut:

..... yang tersebut namanya di atas telah mati di
.....pada atau lebih kurang pada.....hari bulan.....19.....

Saya adalah seorang yang ada kepentingan dalam harta Pesaka yang tersebut
sebagai orang yang berhak menerima Pesaka/ Si piutang/ Pembeli/ Penghulu/
Pengawal bagi Mukim.....

[Persaudaraan saya dengan si mati itu ialah.....]

Sepanjang yang saya ketahui dan percaya si mati ada meninggalkan.....
seorang balu/ seorang balu lelaki yang bernama.....
dan waris yang hampir sekali seperti berikut:

Nama	Alamat	Persaudaraan dengan si mati

Si mati pada tarikh kematiannya ada mempunyai harta yang berikut:

A. HARTA YANG TAK BOLEH DIALIH

Hak milik	No. Lot	Daerah	Mukim	Nilai lebih kurang

B. HARTA YANG BOLEH DIALIH

Butir-butir harta yang boleh dialih	Nilai lebih kurang

Butir-butir piutang	Jumlah	Nama dan alamat orang yang berhutang

Si mati pada tarik kematiannya ada berhutang seperti di bawah:

Butir-butir hutang	Jumlah	Nama dan alamat si piutang

Si mati ada meninggalkan waris-warisi Pesaka yang berikut yang berhak mendapat bahagian daripada harta Pesakanya:

Nama	Umur	Alamat	Persaudaraan dengan si mati

Saya memohon supaya harta si mati itu dibahagi-bahagikan mengikut cara yang diperuntukkan dalam halaman II Ordinance (Pembahagian) Harta Pesaka Kecil, 1955.

Sepanjang yang saya ketahui tiada apa-apa permohonan telah dibuat oleh sesiapa dahulu daripada ini supaya harta si mati itu dibahagi-bahagikan.

Bertarikh di.....pada.....hari bulan....., 19.....

Borang D
[Aturan 4 (2)]

NEGERI.....

DAERAH.....

ORDIAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesaka..... Si Mati
Permintaan Daripada..... Yang Beralamat
di.....

NOTIS PERMINTAAN DAN PERBICARAAN
(Seksyen 9)

Bahawa permintaan telah dibuat oleh.....
Yang beralamat disupaya dibahagi-bahagikan
harta Pesaka dan barang-barang kepunyaan.....
si mati, yang dahulunya beralamat di

ADALAH DENGAN INI DIBERI KETAHUI BAHAWA:

Permohonan itu akan dibicarakan di.....
pada.....hari bulan.....19..... pada pukul.....pagi.

Semua orang yang ada apa-apa kepentingan dalam harta Pesaka si mati itu
adalah dikehendaki hadir pada waktu dan di tempat yang tersebut di atas.

Barang siapa yang hendak membantah permohonan itu bolehlah membuat
bantahan bertulis kepada Pemungut sebelum tarik yang di atas itu.

Bertarikh di.....pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemungut
(T.M)

Borang E
[Aturan 7 (1)]

LAMPIRAN A (3)

NEGERI.....

DAERAH.....

ORDIAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesaka..... Si Mati.
Permintaan Daripada..... Yang Beralamat
Di.....

PERINTAH PEMBAHAGIAN

(Seksyen 13)

Perkara ini setelah di bawa untuk diselesaikan di.....
pada..... hari bulan.....19..... di hadapan saya yang bertandatangan di
bawah ini, Pemungut dari Daerah.....

MAKA ADALAH DIPERINTAHKAN BAHAWA:

Pertamanya bahagian harta si mati yang tak boleh dialih sebagaimana yang
dinyatakan dalam Jadual I dalam ini hendaklah dibahagi-bahagikan mengikut cara
yang diperuntukkan dalam Jadual yang tersebut.

Keduanya bahagian harta si mati yang boleh dialih sebagaimana yang
dinyatakan dalam Jadual II dalam ini hendaklah dibahagi-bahagikan mengikut cara
yang diperuntukkan dalam Jadual yang tersebut.

Ketiganya Pemberian Surat Kuasa Mentadbir Pesaka yang dikembalikan
bersama ini dan ditanda sebagai Borang F adalah dikeluarkan
kepada.....
beralamat di
Berkenaan dengan harta-harta si mati yang tidak termasuk dalam Jadual I dan II
dalam ini.

Keempatnya bahawasanya nilai bersih harta Pesaka itu, saya dapati adalah
sebanyak \$......dan bayaran Cukai Harta Pesaka atasnya yang berjumlah
\$...... hendaklah dibayar oleh

Diperbuat di bawah tandatangan dan menteri saya di.....
pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemungut

Saya memperakui bahawa bayaran Cukai Harta Pesaka yang tersebut di atas
telah dibayar pada hari ini.

....., 19.....

.....
Pemungut
(T.M)

Jadual I

NEGERI.....

HARTA YANG TAK BOLEH DIALIH YANG AKAN DIBAHAGI-BAHAGIKAN

No. Hak milik	Daerah	Mukim	Nama orang yang berhak menerima Pesaka	Bahagian yang akan didaftarkan

Bertarikh di..... 19.....

.....
Pemungut

Rekod Pendaftaran oleh Pendaftar Hak Milik dan/ Pemungut Hasil Tanah.

Jadual II

NEGERI.....

HARTA YANG BOLEH DIALIH YANG AKAN DIBAHAGI-BAHAGIKAN

Butir-butir	Nama orang yang berhak menerima Pesaka

Bertarikh di....., 19.....

JADUAL E

Bahawa diberitahu adalah.....
 Suku.....telah menuntut hak Pesaka seperti
 tersebut di bawah ini iaitu Pesaka.....
 suku yang telah mati dan ia meminta kepada saya mendaftarkan namanya dalam
 mukim Regis tree tuan punya harta itu.

2. Oleh yang demikian barang siapa jua hendak membantah akan tuntutan itu
 hendaklah menyatakan ban tahannya itu di Pejabat Tanah, Rembau, Negeri Sembilan
 atau pada terlebih dahulu daripada.....pagi/ petang
 hb....., 19.....

3. Maka tiadalah di terima akan sebarang bantahan terkemudian daripada tarikh
 yang tersebut di atas itu.

Bertarikh di Rembau pada.....hb.....,19.....

Pentadbir Tanah Daerah
 Rembau

Kenyataan Tanah Pesaka

No. hak milik	Lot	Luas	mukim

PERINGATAN:

1. Sila bawa kad pengenalan, surat keterangan mati, geran tanah dan lain-lain keterangan pada hari perbincangan.
2. Sila pastikan juga supaya waris-waris yang berkenaan dan Dato' Lembaga hadir pada hari perbincangan.
3. Jika ada waris-waris yang tidak dapat hadir pada hari perbincangan diharap dapat mengemukakan surat pengakuan dengan bersaksi.
4. Segala cukai tanah hendaklah dijelaskan terlebih dahulu dan sila bawa resitnya pada hari perbincangan untuk pengesahan.

Borang F
[Peraturan 7 (2)]

NEGERI.....
DAERAH.....

AKTA HARTA PESAKA KECIL (PEMBAHAGIAN), 1955
Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesaka..... Si Mati
Petisyen.....beralamat.....

PEMBERIAN SURAT KUASA PENTADBIRAN DI BAWAH SEKSYEN 13

Saya.....dengan ini memberitahu
bahawa pada.....hari bulan.....19..... Surat Kuasa Pentadbiran mengenai
harta Pesaka dan barang-barang kepunyaan
si mati yang dahulunya beralamat.....
telah diberi kepada.....
iaitu setelah ia mengaku janji akan mentadbirkan harta dan barang-barang itu dan
akan membuat suatu inventori penuh dan benar mengenainya dan akan menunjukkan
inventori itu kepada bagi Daerah itu dalam tempoh enam bulan dari
tarikh pemberian ini atau dalam tempoh yang lanjut sebagaimana yang ditetapkan dari
semasa ke semasa oleh dan juga akan memberi kepada
..... suatu akaun yang benar mengenai harta Pesaka dan barang-
barang yang tersebut dalam tempoh satu tahun dari tarikh itu juga atau dalam tempoh
yang lanjut sebagaimana yang ditetapkan dari semasa ke semasa oleh

Pemberian ini adalah tertakluk kepada had-had yang berikut:

Ianya adalah terhad di bawah seksyen 13 Akta Harta Pesaka Kecil (Pembahagian)
kepada memungut dan memelihara harta si mati dan kepada menerima piutang-
piutang yang mena di bayar kepada harta pesakanya tertakluk kepada arahan-
arahan.....
Suatu jadual harta si mati adalah dilampirkan bersama ini.

Diberi bahawa tandatangan dan menteri saya di
pada.....hari bulan.....19.....

.....
Pemungut Hasil Tanah
Pegawai Daerah
Pegawai Pentadbir Sarawak

Borang F
[Peraturan 7 (2)]

NEGERI.....
DAERAH.....

ORDINANCE (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955
Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesaka..... Si Mati
Permintaan Daripada..... Yang Beralamat
di.....

JADUAL HARTA SI MATI YANG TERSEBUT NAMANYA DI ATAS

	\$	
Jumlah besar nilai:-		
Tanggungan:-		
NILAI BERSIH		

PERAKUAN BAYARAN

Saya dengan ini memperakui bahawa wang sebanyak \$.....
kerana bayaran cukai harta Pesaka yang kena dibayar berkenaan dengan harta yang
tersebut di atas telah dibayar.

Bertarikh pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemungut

JADUAL F

KERAJAAN NEGERI SEMBILAN

PERINTAH PENTADBIR TANAH DI BAWAH SEKSYEN 10
ENAKMEN PEMEGANGAN ADAT CAP 215

Bahawa saya atas permohonan.....suku
dariberalamat.....yang
dibuat kepada saya pada.....hari bulan.....19.....di bawah seksyen
10 Enakmen Pemegangan Adat, YTM Dato' Sedia Raja Undang Rembau sewajarnya
telah menyiasat tuntutan.....untuk didaftarkan sebagai
pemunya, melalui hak warisan kepada.....si mati,
iaitu pemunya Pesaka adat yang di perihalkan di bawah perintah ini.

Sekarang saya.....Pentadbir Tanah
Daerah, Rembau menyampaikan keputusan YTM Dato' Sedia Raja Undang Luak
Rembau yang telah dipersetujui oleh Tua Suku Dato'
bahawa nama yang ternyata dalam Jadual di bawah ini adalah berhak dan dengan ini
mengisytiharkan di/ mereka adalah pemunya Pesaka adat tersebut.

Bertarikh pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pentadbir Tanah Daerah,
Rembau.

Buku Nota Bicara Balai Undang
Vol.....
Vol.....Muka Surat

Resit bayaran perintah.

JADUAL

BUTIR-BUTIR TANAH			BUTIR-BUTIR PENERIMA	
Mukim	No. Hak Milik	No. Lot	Nama Dan Kad Pengenal	Bahagian Akan Didaftarkan

LAIN-LAIN PERINTAH

FORM H
(REGULATION B)
STATE OF: SELANGOR
DISTRICT:.....

SMALL ESTATES (DISTRIBUTION) ACT, 1955
DISTRIBUTION SUIT NO:..... OF 19.....

In the estate of..... deceased
Petition of.....
of

APPOINTMENT OF GUARDIAN
(Section 10)

Where it appears the.....
.....
is a beneficiary/ are beneficiaries of, or claimant to an interest in, the estate of
.....deceased and
that the said.....
.....
a person of unsound mind or is a minor/ are minors.

Now wherefore I,
for the District of Hereby Appoint
of
TO BE THE GUARDIAN of the said.....
.....
.....
.....
for the purpose of all proceeding in the above-mentioned suit.

Made at.....this.....day of....., 19.....

.....
(Collector of Land Revenues)

Ingatan Pendaftaran dibuat dalam Suratan-suratan/ Hak milik dalam daftar yang dijadualkan di bawah ini, mulai dari pukul.....pada hari bulan, 19..... Pemungut..... Daerah.....	Fail Mengenai Jilid..... Folio..... No.
---	--

PERINTAH PENDAFTARAN CAVEAT DI BAWAH
SEKSYEN 13 (2) ORDINANCE (PEMBAHAGIAN)
HARTA PESAKA KECIL, 1955 AKTA 98

Saya Penolong
 Pentadbir Tanah Daerah bagi Daerah.....pada menjalankan kuasa
 yang diberikan oleh Seksyen 13 (2) Ordinance (Pembahagian) Harta Pesaka Kecil,
 1955 Akta 98 dengan sesungguhnya, demi untuk memperlindungan hak bahagian

di atas tanah seperti jadual di bawah atas nama

 sebagai Pemegang Amanah untuk

 yang masih belum cukup umur/ tidak siuman, dilarang untuk dipindah milik ataupun
 dijual ataupun dihapuskan dengan apa jua cara sekalipun hak bahagian yang dipegang
 oleh si Pemegang Amanah yang dinyatakan di atas sehingga caveat ini dimansuhkan
 oleh saya ataupun dengan Perintah Mahkamah.

Bertarikh di.....
 Pada.....

.....
PEMUNGUT

JADUAL TANAH			
MUKIM	LOT NO.	HAK MILIK	LAIN-LAIN HAL

PEGAWAI PEMBAHAGIAN PESAKA
Selangor Timur,
Pejabat Daerah Hulu Langat,
Kajang,
Selangor.

FORM I
[Regulation 5 (1)]
MALAYSIA

State of.....
District of.....

SMALL ESTATES (DISTRIBUTION) ACT, 1955.
DISTRIBUTION SUIT NP:..... OF 19.....

In the Estate of
.....
deceased Petition of
of

ORDER TO TRANSFER TO HIGH COURT
(Section)

Whereas it appears to me that the estate the subject, matter of the above-mentioned
Suit is not a Small Estate as defined in the ACT.
NOW THEREFORE I

..... of the District
ofHEREBY TRANSFER the above- mentioned petition to
the High Court at.....

Dated this..... day of19.....

.....
Collector of Land Revenue
District Officer
Sarawak Administrative Officer.

BORANG K1

NEGERI-NEGERI TANAH MELAYU
Negeri.....

DI MAHKAMAH TINGGI DI
RAYUAN CIVIL NO..... TAHUN 19.....
GUAMAN PEMBAHAGIAN NO..... TAHUN 19.....

Dalam hal Harta Pesaka si mati
Permintaan daripada Yang beralamat
di

SURAT RAYUAN
ORDINAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955
(Seksyen 29)

Dalam perkara.....yang beralamat di.....
.....si mati.....
yang beralamat di.....pemohon.
.....pemohon/ pihak yang ada kepentingan
dengan ini merayu kepada Mahkamah Tinggi di.....terhadap
keputusan Pemungut yang bertarikh pada.....hari bulan.....
19.....dalam guaman yang di atas.

2. Keputusan Pemungut yang tersebut di atas itu dengan ringkasnya adalah seperti berikut.

3. Alasan-alasan yang orang yang merayu itu berdasarkan ialah seperti berikut:

PERATURAN-PERATURAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL

Borang K2
[Peraturan 10 (1)]
MALAYSIA

Negeri.....
DI MAHKAMAH TINGGI DI.....
Rayuan Sijil No..... Tahun 19.....

Dalam Harta Pesaka.....si mati
Petisyen daripada.....beralamat
di.....

NOTIS RAYUAN

AKTA (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955
(Seksyen 29)

Sila ambil perhatian bahawa.....
Sebagai seorang yang terkilan dengan Perintah/ Keputusan/
yang dibuat/ dilakukan oleh.....bagi Daerah.....dalam
Guaman Pembahagian yang tersebut di atas pada.....hari bulan.....
.....19..... adalah merayu kepada Mahkamah/ keputusan sebagaimana
diputuskan itu iaitu.....
.....

Bertarikh pada..... hari bulan....., 19.....

.....
Peguam cara/ Pihak Merayu

Kepada Pemungut Hasil Tanah/ Pegawai Daerah/ Pegawai Tadbir Sarawak bagi
Daerah.....
dan kepada.....
.....

Borang K3

NEGERI-NEGERI TANAH MELAYU

Negeri.....

DI MAHKAMAH TINGGI DI.....

Rayuan Civil No..... Tahun 19.....

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam Hal Harta Pesakasi mati
Permintaan daripada..... Yang
beralamat di.....

NOTIS SUPAYA MENGAMBIL REKOD

Adalah diberi ketahui bahawa rekod rayuan dalam perbicaraan yang tersebut di atas itu telah siap sekarang ini dan bahawa tuan/ puan mestilah, dalam masa 14 hari dari tarikh notis ini disampaikan:

- a) Membayar kepada saya di pejabat ini wang sebanyak \$.....
kerana bayaran baki belanja menyediakan rekod rayuan itu; dan
- b) Memasukkan di pejabat ini dua salinan surat rayuan dengan borang yang dikembalikan bersama ini.

Dan juga adalah diberi ketahui bahawa jika tuan/ puan tidak menurut kehendak notis ini dalam tempoh 14 hari yang tersebut di atas itu, maka rayuan tuan/ puan akan disifatkan sebagai telah ditarik balik.

Bertarikh pada.....hari bulan.....19.....

.....
Pemungut

Borang P

PERSEKUTUAN TANAH MELAYU

Negeri.....

Daerah.....

ORDIAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PUSAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam hal Harta Pesaka.....si mati
Permintaan daripada.....yang beralamat
di.....

PERMOHONAN YANG KEMUDIAN
(SEKSYEN 19)

Bahawasanya pada.....hari bulan....., 19.....
suatu perintah telah dibuat dalam hal ini iaitu (1).

Dan bahasanya adalah mustahak di (2).

Saya.....
yang beralamat di.....
Memohon kepada Pemungut bagi Daerah.....
yang tersebut supaya (3).

Diperbuat pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemohon

-
- a) Memasukkan perintah yang dahulu yang berkenaan dengan permohonan ini.
 - b) Masukkan apa yang dikehendaki, misalnya dilantik pemegang amanah baharu, pentadbir baharu, ditarik balik syarat.
 - c) Masukkan apa perintah yang dikehendaki.
-

BORANG R
[Peraturan 5 (3)]

MALAYSIA

Negeri.....
Daerah.....

AKTA HARTA PESAKA KECIL (PEMBAHAGIAN), 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam hal Harta Pesaka.....si mati
Petisyen.....beralamat
.....

PERINTAH PINDAH
[Seksyen 4 (2)]

Bahawasanya permohonan telah dibuat oleh.....
bagi Daerah.....dalam Negeri.....
supaya Guaman yang tersebut di atas dipindahkan kepada.....
bagi Daerah.....dalam Negeri.....

Maka oleh yang demikian saya.....
.....
Pengarah Tanah dan Galian (Negeri)/ Ketua Pengarah Tanah dan Galian
(Persekutuan).....
Dengan ini memerintahkan supaya petisyen mengenai Guaman yang tersebut
didengar dan diputuskan oleh.....
bagi Daerah.....dalam Negeri.....

Dibuat pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pengarah Tanah dan Galian (Negeri)
Ketua Pengarah Tanah dan Galian
(Persekutuan)

BORANG S

Negeri.....
Daerah.....

ORDIAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam hal Harta Pesaka.....si mati
Permintaan daripada.....yang beralamat di.....

NOTIS PERBICARAAN PERMOHONAN YANG KEMUDIAN
(Seksyen 17)

Permohonan telah dibuat pada.....
yang beralamat di.....kepada
Pemungut supaya¹

ADALAH DIBERI KETAHUI bahawa permohonan itu akan dibicarakan di.....
.....pada.....hari bulan....., 19.....
pada pukul.....pagi.

Semua orang yang suka hendak memberi apa-apa keterangan atas permohonan itu
adalah dikehendaki hadir pada waktu dan di tempat yang tersebut di atas itu.

Bertarikh pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemungut

¹ Masukkan apa yang dikehendaki.

BORANG T

Negeri.....

Daerah.....

ORDIAN (PEMBAHAGIAN) HARTA PESAKA KECIL, 1955

Guaman Pembahagian No..... Tahun 19.....

Dalam hal Harta Pesaka.....si mati
Permintaan daripada.....
yang beralamat di.....

PERINTAH ATAS PERMOHONAN YANG KEMUDIANNYA
(Seksyen 19)

Bahawasanya permohonan telah dibuat oleh.....
yang beralamat di.....supaya
suatu perintah selanjutnya dibuat dalam Guaman yang tersebut di atas itu:

Oleh yang demikian, saya.....
Pemungut bagi Daerah.....
Dengan ini memerintahkan bahawa.....
.....
.....

Diperbuat pada.....hari bulan....., 19.....

.....
Pemungut

KEBENARAN MEMINDAH MILIK/ MEMAJAK/ MENCAGAR TANAH
PESAKA ADAT DI BAWAH SEKSYEN 7 (iv) UNDANG-UNDANG TANAH
PESAKA ADAT BAB. (215)

Kebenaran Bil:

Tahun:

Kebenaran adalah diberi kepada.....
untuk memindah milik/ memajak/ mencagar Tanah Pesaka Adatnya.....
kepada
.....
dengan kelulusan oleh YTM Dato' Sedia Raja Undang Luak Rembau di atas
persetujuan Tua Suku Dato'.....

Saya..... Pentadbir Tanah Daerah
Rembau dengan ini menyampaikan kelulusan tersebut.

Sila Puan hadir di Pejabat Tanah Rembau untuk mengisi dan menandatangani
borang pindah milik (Borang 14 KTN).

Bertarikh di Pejabat Tanah, Rembau pada.....hari bulan.....,
19.....

.....
Pentadbir Tanah Daerah,
Rembau.

Bayaran Hukuman RT.

Buku Nota Jilid:..... Muka surat:..... (Buku nota Bicara
Balai Undang)

Ini adalah kebenaran bagi mendaftarkan No.
Perserahan..... Jilid.....
Folio.....pada:.....hari bulan....., 19.....

SURAT AKUAN SAKSI
(Am. 80)

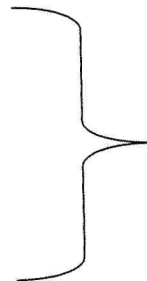
SURAT AKUAN

Saya.....
dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa:

dan saya membuat surat akuan ini dengan kepercayaan bahawa apa-apa yang tersebut
di atas di dalamnya adalah benar, serta menurut Undang-undang Surat Akuan 1960.

Diperbuat dan dengan sebenarnya diakui
oleh namanya yang tersebut di atas iaitu

.....
Di
di Negeri.....
pada..... hari bulan....., 19.....

.....
K/P:

Di hadapan saya,

.....
(Tandatangan Yang Di Pertua, Mahkamah Tengah,
Pengadil atau Pesuruhjaya Sumpah).

BUKTI PENYAMPAIAN

Surat Menyurat P.T. P.D	Jenis Surat Cara	Tandatangan Penerima	Tarikh Disampaikan

Di sampaikan oleh saya:

.....
Pengantar Notis

PROBATE AND ADMINISTRATION NOTICE OF ISSUE OF GRANT

1. Name of deceased.....
2. Date of death.....
3. Petition number and Court.....
4. Date on which Grant was issued/ Distribution Order made.....
.....
5. Name and right of person in whose favor made.....
.....

.....

AR/ CLR.

BORANG (B)

PROBATE AND ADMINISTRATION

NOTICE OF APPLICATION

1. Name of deceased.....
2. Date of death.....
3. Petition number and Court.....
4. Name and right of petitioner.....
.....

.....
AR/CLR

Date.....

PEJABAT PEMBAHAGIAN PESAKA

Selangor Timur,
Pejabat Tanah Hulu Langat,
Kajang Selangor.

Tel: 334704

Bil: ULDS

Tarikh:

Tuan/ Puan,

Harta Pesaka:

Merujuk kepada perkara tersebut di atas, sukacita dimaklumkan bahawa perbicaraan akan diadakan pada.....hari bulan....., 19..... Jam;..... pagi/ petang, bertempat di Pejabat Tanah Hulu Langat.

2. Perkara-perkara yang mustahak semasa perbicaraan:-

- a) Semua waris-waris dikehendaki hadir.
- b) Surat mati/ surat sumpah.
- c) Kad pengenalan.
- d) Surat beranak (bagi waris yang belum ada kad pengenalan).
- e) Geran tanah.
- f) Dokumen-dokumen perang berhubung dengan Pesaka si mati.

3. Kerjasama dari tuan/ puan amatlah diharapkan.

Sekian terima kasih,

‘BERSIH CEKAP AMANAH’

Saya yang menurut perintah,

.....
Pegawai Pembahagian Pesaka,
Selangor Timur.

Salinan kepada;.....

PERSEKUTUAN TANAH MELAYU

NEGERI.....
DAERAH.....

(Undang-undang Membahagikan Harta Pesaka Kecil, Tahun 1955)
BICARA HARTA PESAKA BIL;

Di dalam perkara Pesaka dan Harta Benda.....si mati
Permintaan daripada.....
yang beralamat di.....

SURAT PERSETUJUAN

Bahawa saya.....(K/P. No:)
yang bertandatangan di bawah ini, ialah salah seorang daripada waris-waris si mati
yang tersebut di atas berhak menerima sebahagian daripada harta Pesaka dan harta
bendanya.

Bahawa saya, ketahui yang si mati itu pada masa ada hayatnya mempunyai
sebidang tanah/ tanah-tanah yang terkandung di dalam daftar seperti berikut:-

No. hak milik	No. Lot	Mukim	Daerah

dan juga benda yang boleh dipindahkan seperti berikut:-

Maka saya dengan sesungguhnya dan dengan akal fikiran dan tubuh badan
yang sihat dan dengan tidak digagahi oleh sesiapa pun bersetuju menyerahkan
kesemuanya hak bahagian saya itu kepada.....
.....dan dengan surat persetujuan ini maka hapuslah
segala tuntutan hak saya dalam harta Pesaka si mati ini.

Ditandatangani oleh saya.....
.....
.....
di
pada.....hari bulan....., 19.....

}
(K/P. No:)

Di hadapan saya:-

.....
(Pentadbir Tanah Daerah/ Majistret)

FORM II

(Regulation II)

STATE: SELANGOR

DISTRICT:.....

SMALL ESTATES (DISTRIBUTION) ACT, 1955
DISTRIBUTION SUIT NO.....OF 19.....

In the estate of.....deceased
Petition of.....
of.....

APPOINTMENT OF GUARDIAN
(Section 10)

Where it appears that.....
.....
.....
is a beneficiary/ are beneficiaries of, or casement to an interest in, the estate of.....
.....deceased
and that the said.....
.....
.....
a person of unsound mind or is a nipper/ are minors.

How Wherefore I,
.....for the District of.....
Hereby Appoint.....
of
To Be The Guardian of the said.....
.....
.....
.....
.....
.....
for the purpose of all proceeding in the above-mentioned suit.

Made at.....his.....day of....., 19.....

.....
Collector of Lend Revenue

PERSEKUTUAN TANAH MELAYU
NEGERI.....
DAERAH.....
(Undang-undang Membahagikan Harta Pesaka Kecil, Tahun 1955)

BICARA HARTA PESAKA BIL

Di dalam Perkara Pesaka dan Harta Tanah.....si mati
Permintaan daripada.....
yang beralamat di.....

SURAT PERSETUJUAN

BAHAWA SAYA,(K/P. No.....)
yang bertandatangan di bawah ini, ialah salah seorang daripada waris-waris si mati
yang tersebut di atas ini berhak menerima sebahagian daripada harta Pesaka dan harta
bendanya.

Bahawa saya, ketahui yang si mati itu pada masa ada hayatnya mempunyai
sebidang tanah/ tanah-tanah yang terkandung di dalam daftar seperti berikut:-

No. hak milik	No. Lot	Mukim	Daerah

dan juga benda yang boleh dipindahkan seperti berikut:-

Maka saya dengan sesungguhnya dan dengan akal fikiran dan tubuh badan
yang sihat dan dengan tidak digagahi oleh sesiapa pun bersetuju menyerahkan
kesemuanya hak bahagian saya itu kepada.....
.....dan dengan surat persetujuan ini maka hapuslah
segala tuntutan hak saya dalam harta Pesaka si mati ini.

Ditandatangani oleh saya.....
.....
.....
di
pada.....hari bulan....., 19.....

}
(K/P. No:)

Di hadapan saya:-

.....
(Pentadbir Tanah Daerah/ Majistret)

SURAT PERSETUJUAN
NEGERI SEMBILAN
(UNDANG-UNDANG PEMBAHAGIAN HARTA PESAKA KECIL)
TAHUN 1955
GUAMAN PEMBAHAGIAN NO:.....

Di dalam perkara Pesaka dan harta benda.....si mati
Permintaan daripada.....yang tinggal
di.....
Bahasa saya.....
yang bertandatangan di bawah ini ialah salah seorang daripada waris-warisi mati
tersebut di atas ini yang berhak menerima sebahagian daripada harta Pesaka dan harta
bendanya.

BAHAWA SAYA ketahui yang si mati itu pada masa hayatnya mempunyai sebidang
tanah/ tanah-tanah yang terkandung di dalam daftar tanah seperti berikut:-

No. Hak Milik	No. Lot	Mukim	Daerah	Negeri

Dan juga harta benda yang boleh dialih seperti berikut:

--

Maka adalah saya, dengan sesungguhnya dan dengan akal fikiran dan tubuh badan
yang sihat serta tanpa digagahi oleh sesiapa pun bersetuju:

Untuk menerima hak bahagian saya.

Untuk menyerahkan kesemuanya hak bahagian saya itu kepada.....

.....
dan dengan ini saya sesungguhnya faham bahawa saya tidak berhak lagi dan
terputuslah segala tuntutan hak saya di dalam Harta Pesaka selepas saya
menurunkan tandatangan di bawah ini:

Ditandatangani oleh:

.....
di.....
pada....., 19.....

Di hadapan saya:

.....
(Magistrate/ Pemungut Hasil
Tanah/ Penolongnya)

**CONTOH KES-KES FARAIID YANG TIDAK DAPAT DISELESAIKAN BAGI
DAERAH SEREMBAN (1982-87)**

PTS 349/ 023/ 84.

Permohonan Seksyen 8 harta si mati

Si mati ialah Indun bt. Md. Salleh yang telah meninggal dunia pada 31.10.1977
jam 10.30 p.m.

Permintaan daripada : Asiah bt. Idris,
Kampung saga,
Rantau, Negeri Sembilan.

Kes ini sepatutnya di dengar pada 3.9.1984 tetapi pemohon telah datang pada
tarikh tersebut ke Pejabat Tanah Seremban meminta ditangguhkan perbicaraan
pada bulan Oktober kerana salah seorang daripada waris si mati tidak dapat
menghadiri perbicaraan.

Nilai bersih harta Pesaka si mati dianggarkan bernilai \$20,000/-

Waris-waris si mati ialah: Asiah bt. Idris (AP)
Hj. Mohd Rawi Shaharin (AL).
Mat Tawil Shaharin (AL).

Surat Persetujuan:

Haji Mohd Rawi (K/P: 2499219) 47 tahun. Encik. Inf. 303, Kem Sri Aduka,
Gerik, Perak adalah salah seorang waris harta Pesaka si mati dan bersetuju harta
Pesaka yang dipohon oleh Asiah bt. Idris (K/P: 4001190) dijalankan perbicaraan
tanpa kehadiran Haji Mohd Rawi.

PTS 349/ 005/ 89.

Permohonan Seksyen 8 Harta si mati.

Si mati ialah Noriah bt. Ali yang telah meninggal dunia pada 3.8.1959 jam 10.00 pagi kerana sakit perut. Umurnya 27 tahun.

Permintaan daripada: Zulkifli bin Yusuf,
FRU Jalan Yazid Ahmad,
Seremban.

Waris-waris si mati ialah: Mohd Jan Yusuf (AL).
Zulkifli Yusuf (AL).
Mari bt. Yusuf (AP).
Mariam bt. Yusuf (AP).

Si mati ada meninggalkan sebidang tanah iaitu:

No. Hak Milik	Daerah	Mukim	Yang Berhak	Bahagian
EMR 335	Seremban	Rantau	Mariam Yusuf	$\frac{1}{4}$
Lot 1603 (1/2 bhg)			Mari Yusuf	$\frac{1}{4}$

Surat Pengakuan:

Yusuf bin Lamit (duda si mati) K/P: 1020364 adalah waris yang berhak atas si mati dan ia telah bersetuju untuk menyerahkan haknya kepada kedua-dua orang anak perempuannya iaitu:

- i. Mariam bt. Yusuf (K/ P: 4384590)
- ii. Mari bt. Yusuf (K/ P: 3817165).

Mohd Jan bin Yusu (T) 207521 37 tahun, HQ SKN 3 KAWAL DI RAJA PENRESSEN KEM, KICHING SARAWAK adalah waris yang berhak atas harta Pesaka si mati dan juga telah bersetuju untuk menyerahkan haknya kepada:

- i. Zulkifli bin Yusuf [K/ P: KPL 41006 (P)]

Perbicaraan harta Pesaka si mati sepatutnya telah pun didengar pada 4.4.1986 tetapi terpaksa ditangguhkan sebab waris tidak hadir dan kes akan didengar semula pada 4.7.1986 jam 9.45 pagi di Pejabat Tanah dan Galian, Seremban.

Permohonan Seksyen 8 harta si mati

Si mati ialah Subrayan @ Rajamanikam s/ o Pachiappan yang telah mati pada 21.8.1985 jam 2.35 a.m. Beliau berumur 43 tahun dan merupakan bekas guru.

Permintaan daripada : Kamalan a/ p Venpadasalam,
104, Jalan Braddon,
Kuala Keluang, Jelebu.

Waris-waris si mati ialah:

Kamalan a/ p Venpadasalam (balu).

Punavesvary a/ p Subrayan @ Rajamanikam.

Sasikala a/ p Subrayan @ Rajamanikam.

S. Paramaguru a/ l Subrayan @ Rajamanikam.

Thanesegaran a/ l Subrayan @ Rajamanikam.

Si mati ada meninggalkan sebidang tanah iaitu:

No. Hak Milik	Lot	Daerah	Mukim	Nilai
HS (D) 5832	1114	Seremban	Seremban	\$65,000

Pejabat Penyelesai Pesaka Kecil Negeri Sembilan telah beberapa kali membuat notis memanggil waris dan juga orang yang ada sangkut paut dengan harta si mati supaya menghadirkan diri di Pejabat Tanah Daerah tetapi kehadiran waris-waris kurang mendapat sambutan. Oleh itu, keputusan tidak dapat dibuat dan permohonan ini terpaksa dibatalkan oleh Encik Shamsudin bin Haji Yaakob selaku Pemungut bagi Daerah Seremban.

CONTOH KES-KES FARAIID YANG TIDAK DAPAT DISELESAIKAN BAGI DAERAH REMBAU (1982-87).

PTR 349.

Permohonan menuntut harta Pesaka di bawah fasal 8.

Si mati ialah Fatimah bt. Baki yang telah meninggal dunia pada 31.7.1973 jam 6.05 p.m. di Hospital Besar, Kuala Lumpur. Beliau berumur 46 tahun.

Permintaan daripada : Alias bin ahmad,
932, Company Angkut, Port Dikson.

Waris-waris si mati ialah: Alias bin Ahmad (AL).
Zainal bin Ahmad (AL).
Kamariah bt. Ahmad (AP).
Zainon bt. Ahmad (AP).
Normah bt. Ahmad (AP).
Ahmad bin Baki (duda).

Si mati ada meninggalkan harta tidak alih iaitu:

No. Hak Milik	Lot	Mukim	Nilai
EMR 1634	730	Nerasau	\$6,000

Kes ini telah dibicarakan di Pejabat Tanah Rembau pada 2.11.1982 jam 9.45 pagi tetapi tiada jalan penyelesaian untuk membahagikan harta Pesaka itu kepada waris-waris yang berhak. Ini disebabkan tiadanya persepakatan antara mereka dalam hal ini.

PTR 349/ 170/ 83.

Permohonan menuntut harta Pesaka di bawah fasal 8.

Si mati ialah Kadir bin Amat yang telah meninggal dunia pada 14.7.1983 jam 4.00 p.m. Beliau berumur 74 tahun.

Permintaan daripada : Ibah bt. Bake,
Kampung Semerbok,
Kota, Negeri Sembilan.

Si mati mempunyai sebidang tanah yang ditanami dengan pokok getah, luasnya 1a. 13r-10p yang bernilai \$4,000.

Harta Yang Tidak Boleh Dialih:

No. Hak Milik	Daerah	Mukim	Orang Yang Menerima	Bahagian
EMR 268 Lot 321	Rembau	Semerbok (Getah)	Pisah bt. Rahmat	Semua

Kes ini telah didengar di Pejabat Tanah Rembau pada 5.6.1984 tetapi terpaksa ditangguhkan kerana waris tidak hadir dalam perbicaraan. Kes ini didengar semula pada 21.11.1984 di Pejabat Tanah Rembau jam 11.30 a.m.

Si mati meninggalkan seorang balu iaitu Ibah bt. Baka, 2 orang anak perempuan dan seorang anak lelaki.

PTR 349.

Permohonan menuntut harta Pesaka di bawah fasal 8.

Si mati ialah Abd. Rashid bin Jaafa yang telah pun meninggal dunia pada 12.12.1949.

Permintaan daripada : Saherah bt. Abd. Rahman,
Kampung Pedas Hilir,
Rembau.

Waris-waris si mati ialah: Idris b. Abd. Rashid (AL).
Saherah bt. Abd. Rahman (balu).

Si mati ada mempunyai sebidang tanah iaitu:

No. Hak Milik	Daerah	Mukim	Orang Yang Menerima	Bahagian
MG. 281 Lot 1185 (1/2 bhg)	Rembau	Pedas (Sawah)	Saherah bt. Abd. Rahman	Semua

Kes ini telah didengar pada 13.8.1984 tetapi terpaksa ditangguhkan kerana waris tidak hadir. Perbicaraan dilakukan semula pada 21hb. November, 1984 jam 11.15 di Pejabat Tanah Rembau.

Surat Pengakuan:

Waris si mati iaitu Idris bin Abd. Rahman (K/ P: 2484549) mengaku hendak memberikan bahagiannya dan harta tersebut kepada ibunya Saherah bt. Abd. Rahman (K/ P: 2484089).

PTR 349/ 102/ 84.

Permohonan menuntut harta Pesaka di bawah fasal 8.

Si mati ialah Minah bt. Jadi yang telah meninggal dunia pada 6.9.1983 jam 3.20 a.m. Umurnya 79 tahun.

Permintaan daripada : Saudah bt. Sadin,
Kampung Pedas,
Batu 3, Rembau.

Waris-waris si mati ialah : Saudah bt. Sadin.
Alijah bt. Imin.

Nilai bersih harta si mati ialah \$3,500 dan bayaran habuan Baitulmal atasnya yang berhak sebanyak $\frac{1}{2}$ yang berjumlah \$1,750.00.

Si mati mempunyai sebidang tanah yang seluasnya 2a. 3r.02p.

No. Hak Milik	Daerah	Mukim	Orang Yang Berhak	Bahagian
EMR 192 Lot 342 (1/2 bhg)	Rembau	Pedas	Saudah bt. Sadin Alijah bt. Imin	4/12 2/12

Kes ini telah didengar pada 21.1.1986, kemudiannya telah ditangguhkan sebab waris tidak hadir dan didengar semula pada 24.12.1987 di Pejabat Tanah Rembau jam 11.00 pagi.

PTR 349/ 102 85.

Permohonan menuntut harta Pesaka di bawah fasal 8.

Si mati ialah Imban bt. Bidin yang telah meninggal dunia pada 2.6.1962 jam 6.00 p.m. di kampung Chenkau, kota. Umurnya 86 tahun.

Permintaan daripada: Mohd Yusuf bin Kadir,
Kampung Chengkau Hulu,
Rembau.

Waris-waris si mati ialah : Syarah bt. Hj. Saat.
Mohd Yusuf b. Kadir.

Si mati mempunyai sebidang tanah iaitu:

No. Hak Milik	Daerah	Mukim	Orang Yang Berhak	Bahagian
EMR 1091 Lot 790 (Semua)	Rembau	Chengkau	Syarah bt. Hj. Saat Mohd Yusuf Kadir	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

Kes ini telah dibicarakan pada 14.11.1985 tetapi terpaksa ditangguhkan kerana waris tidak hadir dan didengar semula pada 14.1.1985 jam 10.00 pagi di Pejabat Tanah Rembau.

Surat Pengakuan:

Waris-waris yang mempunyai hak atas tanah itu telah memberikan persetujuan untuk memberikan hak mereka atas Pesaka Imban bt. Bidin diserahkan semuanya pada ibunya Puan Syarah bt. Hj. Saat.